

సన్నహృది । అన్న విశ్వేనీస్వనీక దేవతాద్వాననం పృథమస్మిద
యోనిమ్ । కులాయినం పృథవీనగం సవిత్రే యజ్ఞస్మయ తుభమా
నాయ స్తధు । వరఉత్థాయ । అథనాందతిదేహస్తేనూష్టింగృహీతాన్ ।
పూషాత్వేతో నయత్వత్వగ్ని మభ్యాసయ । పూషాత్వేతో నయతు
మానగృహ్యత్వినాద్యా పవమాత్రాగంధన । గృహాగచ్ఛ గృహ
పత్నీ యథానావశేస్వం విదథ మావదాసి ॥ అథరణగ్ని ముదగగ్ం
కటమాస్తర్య తస్మిన్యగప దుపవిశత ఉత్తరోవరః ॥

అథ, వివాహ ప్రధాన హోమాః

అథ, వివాహ ప్రధాన హోమాః

అథ, వివాహ ప్రధాన హోమాః

అథ, వివాహ ప్రధాన హోమాః

సహోధయా వ్యధానహ మమాయుష్యాభి వృద్ధ్యథకం వివాహ ప్రధాన
హోమాభ్యంకర్తవ్యే । అన్నే కుపసమాధానాది పాత్రప్రయోగ
కానోక్తే । వధ్వంజలిం హోమానువిధాన దక్షిం ద్విలియదక్షిం సహ
చాజ్య భావ్యా । పోతాథ పాత్రేణసహప్రణేతా మిద్ధంశకమ్యా
సహ లాజమాన్వా । ఇతి పాత్రా ద్యాపాదయేత్ । వధూమాస్తయో
స్మాదన ప్రోక్షణ తపన సంమాజనానిచ కుర్యాత్ । పవిత్రీకరణ
ద్యాజ్యభాగానే ॥ వరఉత్థాయ । సోమఃపృథమ ఇతి ద్యాభ్యాం అసీన

భూభూతయ మభిమత్య ! సామప్రభావ వివిధ గర్భాన్వితవిద

ఉత్తరః । త్రుతయో అస్తి పేపతి సురీయస్థే మనుష్యభాః । సామో
యో । త్రుతయో అస్తి పేపతి సురీయస్థే మనుష్యభాః । సామో
యో । త్రుతయో అస్తి పేపతి సురీయస్థే మనుష్యభాః । సామో

రగ్నిర్మహ్య మభోగమామ్ । అస్య దక్షిణముత్తానసాగిం సామ్యం
గృహ్లామిత ఇత్యేతాభిశ్చరసృభి ర్దక్షిణేనా వాక్సానీనా గృహ్లాన్వితా
పయేత్ । (యదికామయేత స్త్రీరవ జనయేయ మిత్యజ్ఞురీ రేవగృహ్లాన్వితా

యా ద్యదికామయేత పుగంసవజనయేయ మిత్యజ్ఞుషమేన సోభివాజ్ఞుష
మభివలోమాన్ గృహ్లాన్వితా ।) గృహ్లామితే సుప్రజాస్తవ్యయ హ సంమయా
పత్యా జరదస్తి ర్యథాసః । భగోలర్యమా సవితాపురన్ధి ర్మహ్యంతా

దుర్గార్హపత్యాయ దేవాః । తేహ పూ ర్వే జనాసా యత పూర్వ
వాహ్లాహితాః । మూర్ధన్వాన్ యత్ర సా భివః పూర్వో దేవేభ్య
అతపత్ । సరస్వతి ప్రేదమవ సుభగే వాజినీవతి । తాన్వావిశ్వస్య భూ

తస్య ప్రగామా మస్యగ్రతః । యసతి ప్రదితస్సర్వాదిశోనుపవమానః ।
యోగో సామప్రభావ మస్తాభ్యాం స్వయముత్తాయవై వరః ।

యోగో సామప్రభావ మస్తాభ్యాం స్వయముత్తాయవై వరః ।
యోగో సామప్రభావ మస్తాభ్యాం స్వయముత్తాయవై వరః ।
యోగో సామప్రభావ మస్తాభ్యాం స్వయముత్తాయవై వరః ।

హిరణ్యహస్తవి రమ్మస్సత్వా మన్మనసబ్బుణోతు । ఇతి; పత్నీమథా
 ప్య । హస్తమముంచ న్ముతరేణాగ్నిం ప్రాగపవర్గా ఋక్షగప వర్గాణివా
 తండులై స్సప్తపదాని కృత్వా క్రీముకపర్ణాదిభి రలబ్ధౌత్య । తేషు
 వధూం దక్షిణేనపదా ప్రిచీముదీచీంవా దిశ మేకమిషఇతి పత్రిమస్త్ర
 గ్ం సప్తపదా న్యభిప్రకృమయేత్ । * ఏకమిషే విష్ణుస్తాన్వేతు ।
 ద్వేషార్ణే విష్ణుస్తాన్వేతు । త్రిణివ్రతాయ విష్ణుస్తాన్వేతు । చత్వారి
 మాయోభవాయ విష్ణుస్తాన్వేతు । పంచపశుభ్యో విష్ణుస్తాన్వేతు ।
 షడ్పశుభ్యో విష్ణుస్తాన్వేతు । సప్తసప్తభ్యో హారాభ్యో విష్ణు
 స్తాన్వేతు ॥ సఖేత్యాది సూన్మత ఇత్యన్తగ్ం వరస్సప్తమేపదే నిహితేజ
 కేత్ ॥ సఖా సప్తపదాభవ సఖాయా సప్తపదాబధువ సఖ్యన్తగమే
 యగ్ం సఖ్యాత్తే మాయోషగ్ం సఖ్యాన్తే మాయోష్ఠా సమయావ
 సమ్మల్పవహై సంప్రియా రోచిష్ఠా సుమనస్యమానా । ఇషమూర్జ

* శ్లో॥ కేచిద్వధూ సప్తపదక్రమాఖణం కుర్వన్తిరాశీ నిహతండు
 లాద్యైః । సు ప ర్ణపూగీ ఫలపుష్ప వ స్తై రలంకృతానా
 క్రమయే ద్యరోత్ర ।

మభిసంవసానా సన్నామనాగ్ంసి సంప్రతాసముచితా న్యా క ర మ ।
 సాత్వమస్య మూహమ మూహమస్మి సాత్వద్వారహం పృథివీత్వగ్ం
 రేతోహగ్ం రేతోభృత్వం మ నో హ మ స్మి వాక్త్వగ్ం సామాహ
 మస్మ్యైక్త్వగ్ం సామా మనువ్రతాభ వపుగ్ంసే పుత్రాయ వేత్తవై
 శ్రియై పుత్రాయ వేత్తవ పహీనూనృతే ॥ † బ్రహ్మణాసహ పదక్షిణ
 మగ్నిం కృత్వా యథాస్థాన ముపవిశ్య । హస్తం ముక్త్యాన్వారభాయా
 గ్ం సామాయ జనివిదేస్వాహే త్యేతైఃప్రతిమస్త్రగ్ం షోడశాజ్యహుతి
 ఝహుయాత్ ॥ (సృవేణ చతుర్థహీతేనాశ్వన) ఏకమ్, ద్వే, త్రిణి,
 చత్వారి ॥ సామాయ జనివిదేస్వాహే ॥ సామాయ జనివిద ఇదంనమమ ॥
 గన్ధర్వాయ జనివిదేస్వాహే ॥ గన్ధర్వాయ జనివిద ఇదంనమమ ॥ అగ్నయే
 జనివిదేస్వాహే ॥ అగ్నయే జనివిద ఇదంనమమ ॥ కన్యలా పితృభ్యో
 యతీపతిలోక మవదీక్షామదాస్థస్వాహే ॥ వధ్వేనూర్యాయాఇదంనమమ ॥
 ప్రేతోముఖ్యై నామతస్సుబ్రహ్మ మమతస్కరత్ ॥ యథేయమిన్ద్రా మి
 ధ్వస్సుపుత్రా స్తుభగాసతి స్వాహే ॥ ఇన్ద్రాయ మిఘష ఇదంనమమ ॥
 ఇమాన్వమిన్ద్రా మిధ్వస్సుపుత్రాగ్ం స్తుభగా బ్రాహ్మణ ॥ దశాస్యాం

† శ్లో॥ సామాయాజ్య హుతేపూర్వం సబ్రహ్మగ్నేః ప్రదక్షిణమ్ ।
 లాజనా మాహుతేపశ్చాద్బ్రహ్మగ్నేకో బహిర్భవేత్ ॥

పుత్రానాథేహి పతిమకా దక్షజ్ఞుధి స్వాహా । ఇన్ద్రాయ మిధుష
 ఇదం నమమ ॥ అగ్ని రైతు పథమోదేవతానాగ్ం సోస్యై ప్రజాంము
 జ్ఞాతు మృత్యుపాశాత్ । తదయగ్ం రాజా వర్తమాను నున్యతాం యాథే
 యగ్ం ప్రేతాత్ర మమనరోదా త్వహా ॥ అగ్ని వరుణ భ్యా విదం న
 మమ ॥ ఇమామగ్ని స్త్రాయతాం గాఢ హవత్యః ప్రజా మన్వై నయతు
 దీఘకమాయుః ॥ అశూన్యోపస్థా జీవతామస్తు మాతా పత్రే మానస్థ
 మభిప్ర బుధ్యతా మియగ్ం స్వాహా ॥ అగ్నే గాఢ హవత్యా యేషంస
 మమ ॥ మాతృహే నిశిఘ్నాష ఉత్తాదన్యత్ర త్వద్భతత్య సుంవిశంతు
 మాత్యంవి కేన్యర ఆవధిస్తా జీవపత్ని పతిలోకే విరాజవ్యన్తీ ప్రేక్షగ్ం
 సుమన్వస్య మానాగ్ం స్వాహా ॥ అగ్నే మే గృహ పతయ ఇదం నమమ ॥
 ద్యా ప్రేత్యుగ్ం రక్షతు వాయురూరూ అశ్వినౌ స సనంధయ నగ్ం
 సవితాభిరక్షతు ॥ ఆవాపసః పరిధానా ద్భుహస్పతి ర్విశ్వేదేవా అభిర
 క్షును ప్రశ్నాత్వాహా ॥ ద్యువాన్యశ్వసవితృ బృహస్పతి విశ్వేభ్యో
 దేవేభ్య ఇదం నమమ ॥ అప్రిజసాం పాత మృత్యుం పాస్మాన ముతవా
 ఘమ్ । శీఠ సృజ మిహోన్ముచ్య ద్వివద్భ్యః పరిముఖామి పాశగ్ం స్వాహా ॥
 వరైవే నూర్వాయా ఇదం నమమ ॥ ఇమమ్మేవరుణ శుభ్రహవ మ్మధ్యాచ
 మృదయ ॥ త్వాసు వస్యతాదక్రేస్వాహా ॥ వరుణామేదం నమమ ॥ తత్వా

మామృతమ్ హస్తా పన్నమాన స్తదా శ్చ స్తే యజమానో హవిర్భుః । అహో
 యజమానో వరుణేహహః ధృరుశగ్ం సమాన ఆయుఃప్రమాప్తీ సాన్వహః ॥
 వరుణా యేదం నమమ ॥ త్వన్మగ్న వరుణస్య విద్వా నేవస్య హేహోప
 యాపి నీస్థాః ॥ యజమానో హవిర్భుః శశుచావో విశ్వాద్వేషాన్ ఇసి ప్రి
 ముముగ్ధ్య స్మ తాన్వహః ॥ అగ్ని వరుణాభ్యో మిదం నమమ ॥ సర్వన్మ
 అగ్నే వమోభవోఽహి నేదిష్టాత్తస్య ఉపసోఽప్యప్తే ॥ అనయత్ప్వన్ వరుణ
 గ్ం రరాణో వహిమృడికగ్ం సుహవో నోపధిస్వాహో ॥ అగ్ని వరుణాభ్య
 మిదం నమమ ॥ త్వమ్ గ్న ఆయాస్యయాస న్మనసాహితః ॥ ఆయాస
 హవ్యయాహిషే యానో ధేవో భేషజగ్న్వాహో ॥ అయసేగ్నయ ఇదం
 నమమ ॥ పర్వోహిహిసాతాయ ॥ ఉత్తరేగాగ్నిం వహూం దక్షిణేన
 పదాతిషే త్వక్ష్మాన నూసాపయేత్ ॥ అతిషేమ మశ్మాన మశ్మే వత్స
 గ్న్ సతాభవతి అభిజిత్త వృతస్యత సహస్య వృతసాయతః ॥ పూర్వవమ
 పవిశ్య ॥ వరో వధ్వంజలౌ పుష స్తీర్య అంజలినా శిమూపల్లవ మిశ్రా
 † శో ॥ స్యాద్వరోజమదగ్ని సముద్భవ సస్యపంప గృహీత మువేవ్యతే ॥
 అభిజ్మ వధ్వంజలి నాతు హోమో యథాజహూవ స్మముఖేన
 హోమః ॥ సంమాజన పోక్షణ సాదనాని యథాజహూవ స్మ
 చలేపకార్షమ్ ॥ సోదరలాజా నాపనపత్నేతు ఉప సరణా భిఘా

ద్విర్లాజానోష్య, అభిఘోర్య (తస్యాస్పృశ్యో లాజనావపతి శ్యేకే) ।
 వధ్వంజలిం గృహీత్వా త్థాయ, ఇయంనా ద్యుపబూరతి, అభిన్నాం
 జలినా, దైవతీర్థేన జహాయాత్ ॥ ఇయంనా ద్యుపబూరతే కుల్పా
 న్యావపన్తికా । దీర్ఘాయురస్తు మేపతిజ్జీవాతు శరదశ్శతగ్ స్యాహమ్ ॥
 వధ్వో సూర్యాయా ఇదంనమమ । హస్తుం గృహీత్వా । తుభ్యమగ్ర
 ఇతి, తిస్సభిః ప్రదక్షిణ మగ్నింకుర్యాత్ ॥ తుభ్యమగ్రే పర్యవహం
 భూస్యాం వహతునాస్తహ । పునఃపతిభ్యో జాయాన్తాఅగ్నే ప్రజయా

రణే వరపవకుర్యాత్ । శిష్టానాం లాజనాం నప్రత్యభిఘోరణమ్ ।
 జామదగ్న్యనాం త్రిరావాపః ॥ శ్లో॥ వధ్వంజలా పుపస్తీర్య లా
 జానో ప్యాభిఘోరయేత్ । త్రిజామదగ్న్య స్యావాసో ద్విరవ్యే
 మా మిలిసితిః ॥ వాక్యం॥ సోమాయజనివిదేది హోడశాజ్యాహుతీ
 రుపవిశ్యజాహూతి, లాజహోమా అప్యాసీనేనైవ హోతవ్యాః ।
 కిన్తు, తిష్ఠజాహూతి ॥ తథా॥ శ్లో॥ కన్యాదానేచ గోదానే లా
 జహోమే కరగ్రహే । పూర్ణాహుతిశ్చ సమయే తిష్ఠన్నైవ నసౌ
 శయః । శమీపల్లవమిశ్రా లాజానంజలినా వపతితి కౌత్యా
 యనః । అతఏవ, । హవిశ్యమిపల్లన లాజగన్ధి పుణ్యఃకృశానో
 రుదియాయ ధూమః ॥ ఇతి॥ కాళిదాసే నాభిహితమ్ । శ్లో॥ దేవా
 నాం తర్పణం హోమం బలికర్మచ భోజనమ్ । అర్చనం మాజా
 నం కుర్యా దైవతీర్థేన సర్వదా ॥ ఇతి ॥ శ్లో॥ ప్రదక్షిణేతు పా
 త్రాణి సర్వా ణ్యభ్యస్తరాణి చ : కుర్యా దిత్యాహు రిత్రాపి
 బ్రహ్మప్యేకో బహిర్భవేత్ ।

సహా పునఃపత్ని మగ్నిరదాదాయమా సహవర్చసా । దీప్తాయురన్యాయః పరిస్సృతు శరదశ్శతమ్ । విశ్వా ఉతత్వయావయం ధారా ఉదన్యా ఇవ । అతిగాహే మహిద్విషః । ఉత్తరేగాగ్నిం వధూం దక్షిణేనపదాతిష్ఠే త్యక్మాన మాస్థాపయేత్ । అతిష్ఠేమ మశ్మానమశ్మే.....పురనాయతః । యథాస్థాన ముపవిశ్య । వరో వధ్వంజలా వ్రపస్తీర్య । అంజలినా శమీపల్లవమిశ్రా ద్వీర్లాజానోప్య । అభిఘార్య । వధ్వంజలిం గృహీతోవృత్థాయ । అర్యమణమితి అభింనాంజలినా దైవతీర్థేన జహుయాత్ । అర్యమణంనుదేవం కన్యా అగ్నిమయతుత । సఇమాం దేవో అధ్వరః ప్రేతో ముఖ్యులి నామతస్సుబద్ధా మములేస్కరతాన్వహా ॥ అర్యష్టేగ్నయ ఇదంనమమ ॥ హస్తం గృహీత్వా తుభ్యమగ్నిః తిస్థభిః పదక్షిణ మగ్నింకుర్యాత్ । తుభ్యమగ్నే ..... మహిద్విషః । ఉత్తరేగాగ్నిం వధూం దక్షిణేనపదాతిష్ఠే త్యక్మాన మాస్థాపయేత్ । అతిష్ఠేమ మశ్మాన మశ్మే ..... పురనాయతః । యథాస్థాన ముపవిశ్య ॥ వరో వధ్వంజలా వ్రపస్తీర్య । అంజలినా శమీపల్లవ మిశ్రా ద్వీర్లాజానోప్య । అభిఘార్య । వధ్వంజలిం గృహీతోవృత్థాయ । త్వమర్యమేతి అభింనాంజలినా దైవతీర్థేన జహుయాత్ । త్వమర్యమా భవసియత్కనీనాం నామస్తథా వత్స్వర్యం బిభక్షి । అంజని వృక్షం సుధితన్న గోభిర్యద్దమ్పతీ సమనసా కృణోషిన్వాహా ॥ అర్యష్టేగ్నయ ఇదం

సమమ । చాస్త్రం గృహత్యా । తుభ్యమగ్ర ఇతి తిస్యభిః ప్రదక్షిణ మగ్నిం
 కుర్యాత్ । తుభ్యమగ్రే... మహిద్వమ్ ॥ యథాస్థానముపవిశ్య ॥
 ఇథస్మిన్నహనా స్యద్భిస్సగ్న స్పృశాన్యగ్నా ప్రహరతి । తుద్యాయ తన్వి
 చరా యేదంసమయ । అపశిషస్పృశ్య । ఆస్యకర్మణః హూమప్రతిష్ఠా
 సిద్ధ్యథం వృద్ధికామః, జయాదిహూమం కరిష్యే ॥ జయాది బ్రహ్మ
 విసజ్జనానే ॥ దక్షిణే వరడపవిశ్య । అవరేణాగ్నిం ప్రత్యక్షముఖా
 మీతి ద్వాభ్యాం యోక్తం విముఖ్యతి ॥ ప్రత్యక్షముఖ్యమి వరుణస్య
 శాశా ద్వేనత్యా బథ్నా త్సవితా సుకేతః । ధాతుశ్చయోనా సుక్తుత
 స్యలోకే స్వాన నే సహపత్యా కరోమి ॥ ఇమంవిష్యామి వరుణస్య శా
 క్షంయమబద్ధిత సవితా సుకేతః । ధాతుశ్చయోనా సుక్తుతస్య లోకే
 రిషాన్వా సైవాపత్యా కృణోమి ॥ యోక్తం పశ్యాన్విరస్య । అపడప
 స్పృశేత్ । నిత్యో ధార్యయమగ్ని రనుగతశ్శ్రోత్రియాగారా దగ్నిమా
 హృత్య । ఆయతనే విధినాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య । ఆన్యతరస్మి న్నా-లకప
 వసే త్వయం పత్నీవాపినాయాశ్చౌతి వ్యాహృతిభిశ్చ ద్వే ఆహ్యమలీ
 వహుయా న్నోపవసేత్ ॥

సమాప్తమ్
 ధాతుశ్చయోనా సుక్తుతస్య లోకే
 రిషాన్వా సైవాపత్యా కృణోమి ॥ యోక్తం పశ్యాన్విరస్య । అపడప
 స్పృశేత్ । నిత్యో ధార్యయమగ్ని రనుగతశ్శ్రోత్రియాగారా దగ్నిమా
 హృత్య । ఆయతనే విధినాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య । ఆన్యతరస్మి న్నా-లకప
 వసే త్వయం పత్నీవాపినాయాశ్చౌతి వ్యాహృతిభిశ్చ ద్వే ఆహ్యమలీ
 వహుయా న్నోపవసేత్ ॥

అథ, యద్యతాది హోమాః.

అథ, యద్యతాది హోమాః.

(ప్రకృత మనుసారాః : అథ వివాహస్య ప్రధాన హోమానా
స్తరం, గృహప్రవేశ హోమాథాం - వరో రథం హస్తినిం అశ్వం శివి
కాం ఆన్దోళికాం మనుష్యం మాతులాదీనావధూ మధిరోప్య వివాహాగ్ని
ఘటనసహ అన్యగ్రామస్థిత స్వగృహం ప్రాపయేత్ । నాలౌ ప్రతసుక్రాది
దోషః । గమనవిధి మాహ ॥) వరో వధూం రథేన ప్రాపయేత్, సత్యేనో
త్రభిశేతి ఉత్తంభనం కుర్యాత్ । సత్యేనో త్రభి త్రాభూమిస్సూన్యైః షో
త్రభి త్రాద్యాః ఋతేనాదిత్యైః స్త్రిషున్తి దివిహోమో అభిశ్రితః । యుం
జన్తిబ్రీధ్నుం యోగేయోగే ఇతిద్వాభ్యాం దక్షిణవామయోః క్రమేణ
అశ్వా ననద్వాహావా యుగధురో బధ్నాతి । యుంజన్తి బ్రీధ్నుమరుషం
చరన్తం పరితసుషః । రోచన్తే రోచనాదివి । యోగేయోగే తవస్తరం
వాజేవాజే హవామహే । సఖాయశ్చన్త్రీ మూలేయే । సుకీగంశుకమితి
అథ మారోహన్తిం వధూ మభిమన్త్ర్యై । సుకీగంశుకగం శల్మలిం
విశ్వరూపగం హిరణ్యవర్ణగం సువృళగం సుజకమ్ । అరోహావధ్య
మృతస్యలోకగన్తస్యనంపత్యే వమాతుం కృణుష్య । ఉదుత్తరమితి తిస్యభి,
అశ్వాదిక వాహన మారోహన్తిం వధూ మభిమన్త్ర్యై । ఉదుత్తర మా
రోహన్తి వ్యస్యన్తి పృతస్యతః । మూర్ధానం పత్యురారోహ ప్రజ
వారోహన్తి । అరోహన్తి గైత్రిరహన్తి యద్యతాది హోమాః

యాచ విరాడ్భవ । సమాక్షి శ్వశుశేభవ సమాక్షి శ్వశువాంభవ ।
 ననాందరి సమాక్షిభవ సమాక్షి అథిదేవుషు । స్నుమాణాగ్ శ్వశురా
 గాం ప్రజాయాశ్చ ధనస్యచ । పతినాంచ దేవ్యాగాంచ సజాతానాం
 విరాడ్భవ ॥ రథవరన్యోర్భావిన్యోర్దక్షిణవామయోః క్రమేణ నీలలో
 హితసూత్రే, నీలలోహితే భవత ఇత్యేతయా యుగపత్తిర్య క్షుణ్ణాతి ॥
 నీలలోహితే భవతః కృత్యా సక్తిర్వ్యజృతే । ఏధనేస్యా జ్ఞాతయః
 పత్తిర్బద్ధేషు బధ్యతే ॥ తయోరుపరి, యేవధ్యశ్చన్ద్రం వహతుమితి, తిస్స
 భిర్గచ్ఛేత్ ॥ యేవధ్యశ్చన్ద్రం వహతుం యత్క్మాయన్తి జనాగ్లను ।
 పునస్తా యజ్ఞయా దేవానయన్తు యతఆగతాః । మావిదా పరిపన్నినో
 యతసీదన్తి దమ్పతీ । సుశేభిర్దుర్గ మతితా మపద్రాం త్వరాతయః । సు
 గంపన్థాన మారుతుమర్హన్ స్వస్తివాహనమ్ ॥ యస్మిన్వీరో నరిష్యత్య
 న్యేషాం విస్తతేవసు ॥ ప త్నాః పశ్చాదవధానేన వివాహగ్నిం హర
 యేత్ ॥ మార్గమధ్యే పుణ్యనద్యాది తీర్థాస్థాన చతుష్పథ వ్యతిక్రమే,
 వర స్తామస్తాసానే త్యేతాంజపేత్ ॥ తా మస్త స్తా నా మనుషో దురోణ
 ఆధత్తగ్ రయిందశవీరం వచస్య వే । కృతంతీర్థాగ్ సుప్రసాణాగ్
 సుభస్పతి స్థాణుపథేష్టా మపమర్మతిగ్ హతమ్ ॥ తతో నమ్యత్రరగా

ఖణం వరో అమన్నోమహ్యః పారమిత్యేతయా నావ మభిమస్త్ర్యే ||
 అయన్నోమహ్యః పారగ్గస్త్యస్తేనేష ద్వస్తస్త్యతిః | సీరానస్తుతరా భవదీ
 హ్యాయుర్వాయ వర్చసే | తరణకాలే నా వికాః వధూర్నపశ్యేత్ |
 దమ్పతీయుగప న్నదీతీర్వా | అస్యపారే ఇత్యేతాం వరవపజపేత్ |
 ఆస్య పారే నిర్ముతస్య జీవా జ్యోతిరశీమహి | మహ్యఇన్ద్ర స్త్వస్తయే ||
 మార్గమధ్యే శ్మశానాది వ్యతిక్రమే, హూమ భండేభిన్నే, శకటభంగే,
 పల్ని భూషణవస్త్రాది నాశేనా, నదీవృక్షఫల సస్యాద్యతిక్రమే, ఏవమాది
 నిమిత్తేషు తత్రతత్రైవ యదృతాది హోమంకుర్యాత్ | ఉత్తరోవరః
 ఆచమ్య, పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ, శ్మశానాది వ్యతిక్రమదోష శమనా
 ఖణం, యదృతాది హోమంకరిష్యే || అగ్ని పృతిష్ఠాపనా ద్యాజ్య
 భాగాస్తే | అన్వారంభాయాం | యదృతేచిదభిశ్రిష్ఠ ఇతి సప్తాజ్య హుతీ
 స్థపచయ్యాత్ || ఏకమ్, ద్వే, త్రిణి, చత్వారి | య దృ తే చిదభిశ్రిష్ఠః
 పురాజర్పభ్య ఆత్మజః | సన్ధాతాస్థిం మఘవా పురోవస్తు ధ్విష్కరా
 విహృతుం పునస్సాహా || ఇన్ద్రాయ మఘవత ఇదంనమమ || ఇదామగ్నే
 పురుదగ్ం సగంస్థిం గోశ్శశ్వతమగ్ం హవమానాయ సాధ | స్యాన్న
 స్తూను స్తనయోవిటావాగ్నే సాతేసు మతిర్భూత్వస్మై స్వాహా || అగ్న
 య ఇదంనమమ | ఇమమ్మేవరుణ ... .. రాచకేస్వాహా || వరుణా
 యేదంనమమ | తర్వాయామి ... .. పమోషీస్వాహా || వరుణా

యేదంనమమ ॥ త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య... ప్రముము ధ్వస్మతాస్వహా ॥
 అగ్నివరుణాభ్యా మిదంనమమ ॥ సత్వన్నో అగ్నే ..... ఏధిస్వహా ॥
 అగ్నివరుణాభ్యా మిదంనమమ ॥ త్వమగ్నే అయాస్త్వయాస న్మనసా...
 భేషజగ్న్స్వహా ॥ అయసేగ్నయ ఇదంనమమ ॥ ఇధ్మసన్నహనా స్యద్భి
 సుగ్ధ స్పృశ్యాగ్నో పహరతి ॥ రుద్రాయ తన్విచరా యేదంనమమ ॥
 అపడుపస్పృశ్య ॥ అస్యకర్మణః హోమప్రతిష్ఠాసిద్ధ్యథాం వృద్ధికామః
 జయాదిహోమం కరిష్యే ॥ దక్షిణే వరడుపవిశ్య ॥ జయాది బ్రహ్మ విస
 జానాస్తం కుర్యాత్ ॥ అత్రీశ మ్యాః † తతః, స్లక్షన్యగ్రోథాది,
 క్షీరిణా మన్యేషాంవా, తింతిణికా, సీమాకదంజాది, వృక్షాణా మతి
 క్రమే, యేగధర్వా ఇత్యేతాం, వహో జపేత్ ॥ యేగధర్వా అఘ్నరసశ్చ
 దేవీరేషు పృక్షేషు వానస్పత్యే ష్వాసతే ॥ శివాస్తే అస్యే వత్సభవన్తు
 మాహిగంసిషు ర్వహతు మూహ్యమానామ్ ॥ నదీ మరుకాన్తారయో

† వాక్యమ్ ॥ యదృతాది హోమ ప్రవిశ్యహోమావపి, ఏకగ్రామే
 ష్యేకగృహేనా నిమిత్తాభావేపివా నత్యజేత్ ॥ కిన్తు ॥ హోమాది
 మస్త్ర జపం కుర్యాత్ ॥ వేదమస్త్ర జపస్య పురుషార్థాత్ ॥
 అవసన్-శ్లో ॥ వివాహే యదృతాదీని కుర్యా దుద్వాహ సిద్ధయే ॥ ఏక
 గ్రామేపివా ష్యేక గృహేనా నత్య జేద్బుధః ॥ వేదస్యపాఠ
 మాత్రేణ విగతం దుష్కృతంభవేత్ ॥ తూలమగ్నో యథా
 క్షీప్తం పాపరాశి ర్వివశ్యతీతి ॥

కతిక్రమే, వహో, యాఽషధయ ఇత్యేతాం జపేత్ || యాఽషధయో
 యాస్తద్యో యానిధన్వాని యేవనా || తేకావతు ప్రజావతం ప్రత్యే
 ముచ్చ స్వగంహసః || రాత్రే స్వగ్రామం ప్రవిశ్య, వర సుజ్ఞాశయా
 మితి, జ్ఞాతి ధనసంయుక్తా స్వగృహం వధూం ప్రదర్శయేత్ ||
 సజ్ఞాశయామి వహతుం బ్రహ్మణ గ్నైరహేరేణ చక్షుషామై
 త్రేణ || ప్రత్యాణధం విశ్వరూపం యదస్యాగస్త్యాసం పతిభ్యస్సవితా
 కృణోతుతత్ || ఆవామగన్నితి ద్వాభ్యాం వాహా విముచ్చతి దక్షిణ
 మగ్రే || ఆవామగం ఘృమతిర్వాజసే వసూ స్యశ్వినా హృతుకామాగ్ం
 ఆయగ్ంసత || అభూ తం గో పా మిథునా శుభస్పతి ప్రియాఅర్యవ్ణో
 దుర్యాగ్ం అశేమహి || అయన్నో దేవస్సవితా బృహస్పతి రింద్రాగ్ని
 మిత్రావరుణా స్వస్రయే || త్వష్టా విష్ణుప్రజయా సగంధరాణఃకామ
 ఆయాతం కామాయత్వా విముచ్చతు || తతో వరఃపూర్వం వివాహగ్ని
 నాసహ స్వగృహం ప్రవిశ్య, శర్మవర్మేతి గృహమధ్యదేశే లోహితం
 చర్మానదుహం ప్రాచీనగ్రీవ ముత్తర లోమాస్తర్య || శర్మవర్మేద
 మాహరాద్యై నార్యా ఉపస్తిరే || సిసీవాలి ప్రజాయతా మియంభగస్య
 సుమతాఅసత్ || తతో దక్షిణపాద నిధానపూర్వకం, గృహం భద్రానితి
 గృహం ప్రపాదయక పత్నీం వాచయేత్ || గృహం భద్రాం ఘృమన

సః ప్రప్రద్యే వీరఘ్నీ వీరవత స్సువీరాః । ఇరాంవహతో ఘృతముక్త
మాణా నేవ్వహగ్ం సుమనా స్సంవిశామి । † (ఉభావపి దక్షిణేన
పాదేన దేహళం నస్పృశేతామ్ ।)

సమాప్తః.

అథ, ప్రవేశ హేళామః.

అగార స్వేతానదేశే వహువరాదక్షిణోత్తరా పుషవిశతః ప్రాగా
నాయమ్యః । పూర్వోక్త ... శుభరిథా, అనమా నవోధయా వధ్యా
సహ, మమాయుష్యాభి పృథ్వధణం, వివాహ ప్రవేశ హేళామఖ్యం
కర్మకరిష్యే । తదర్థ అగ్ని పరిష్ఠాపనం కరిష్యే । అగ్నే దుపసమా
భానా ద్యాజ్యభాగాన్తే, అన్వారభాయా మాగన్తోవ్యమితి ప్రతిమస్త్రగ్ం
త్రయోదశా బ్యాహుతి జ్ఞాపయ్యాత్ । (సృవేణ చతుర్వహీత
మాజ్యంగృహీత్వా ।) ఏకమ్, ద్వే, త్రిణి, చత్వారి । అగ్నోవ్యం
మహాప్తీ గోభిరశ్వై రాయుష్మత్పత్నీ ప్రజయా స్వర్జిత్ । బహ్వంప్ర
జాం జనయన్తీ సురత్నీమ మగ్నిగ్ం శతహిమా స్సపత్యా త్స్వాహా ॥
అగ్నయ ఇదంసమచు ॥ అయమగ్ని ర్భూహపతి సుసగ్ం సత్పుష్టివర్ధనః ।
యాథా భగన్ప్రభావ్యం దదన్రయిం పుష్టిమథో ప్రజాగన్వాహా ॥ అగ్నయే

† ప్ర పాదయన్, ప్ర వేశయన్, దేహళి, ద్వారస్యఅథోదారు.

గృహపతయ ఇదం నమమ ॥ ప్రజాయా ఆభ్యాం ప్రజాపతే ఇన్ద్రాగ్ని
 శర్మయ చ్చతమ్ ॥ యథై నయో ర్నప్రమీయాతా ఉభయో జీవ
 తోః ప్రజాస్వాహా ॥ ఇన్ద్రాగ్ని భ్యామిదం నమమ ॥ తేనభూతేన హవి
 ష్టాయ మాప్యాయతాం పునః ॥ జాయాయా మస్మా ఆపాతుస్తాగ్ం
 రసేనాభివర్ధతాగ్స్వాహా ॥ ఇన్ద్రాగ్ని భ్యామిదం నమమ ॥ అభివర్ధ
 తాం పయసాభి రాష్ట్రే వర్ధతామ్ ॥ రయ్య స హసోహ సేమా
 స్తమనపేక్షితే స్వాహా ॥ ఇన్ద్రాగ్ని భ్యామిదం నమమ ॥ ఇహైవస్తు
 మావిద్యోష్టం విశ్వనాయు ర్యో శ్చ తమ్ ॥ మహ్యే ఇన్ద్రో స్వస్తయే
 స్వాహా ॥ ఇన్ద్రో యే దం నమమ ॥ ధృవైధిపోష్యా మయినుహ్యన్తా
 దాద్భృహస్పతిః ॥ మయాపర్యా ప్రజాపతే సంజీవ శరద శ్చతగ్స్వాహా ॥
 బృహస్పతయ ఇదం నమమ ॥ త్వష్టాజాయా మజనయత్వష్టా స్యైతాన్
 పరిమ్ ॥ త్వష్టా సహస్ర మాయూగ్ంషి దీర్ఘమాయుః కృతోతు చాగ్
 స్వాహా ॥ త్వష్ట ఇదం నమమ ॥ ఇమమ్మేవరుణః.....వస్య రాచకే
 స్వాహా ॥ వరుణా యేదం నమమ ॥ తత్వాయామి ..... ప్రమోషీ
 స్వాహా ॥ వరుణా యేదం నమమ ॥ త్వన్నోలగ్నే ... ప్రముముగ్ధ్యస్తా
 త్స్వాహా ॥ అగ్నే వరుణాభ్యామిదం నమమ ॥ సత్వన్నోలగ్నే నమోభ

వోతీ... .. షష్ఠిస్వాహా ॥ అగ్నివరుణాభ్యా మిదం నమమ ॥ త్వమగ్నే...
 శేషజగ్ స్వాహా ॥ అయసేగ్నయ ఇదం నమమ ॥ ఇధ్మసన్నహసా
 న్యధ్మిస్సగ్ స్పృశ్యాగ్నా పహరతి, రుద్రాయ తనిచరా యేదం నమమ ॥
 అపడిపస్పృశ్య ॥ అన్యకర్మణః సోమపత్తిష్ఠా సిద్ధ్యథాం వృద్ధికామః
 జయాదిహోమంకరిష్యే, దక్షిణేవరపుపవిశ్య, జయాదిబ్రహ్మవిసజ్జనోస్తే ॥
 అపరేణాగ్నిమహగావధితి చర్మణ్యగపదుపవిశతడి త్రోవరః ॥ ఇహగావః
 ప్రజాయధ్వమిహ శ్వ ఇహపూరుషాః ॥ ఇహానా సహస్రీదక్షిణో
 రాయస్సాహ నిషేదతు ॥ యాపు పసూజీవ పుత్ర తస్యాః పుత్రం
 వధ్వదక్షిణాక్నే సోమేనాదిత్యా ఇత్యుపవేశ్య ॥ సోమేనాదిత్యా బలి
 సస్సోమేన పృథివిద్రుధా ॥ ఆహో నక్షత్రాగా మేషామువశ్చే సోమతథితః ॥
 పస్యస్థితి యజమా తస్మై పుత్రాయ కడశ్యాదీని ఫలాని ప్రదాయ ॥
 పస్యస్థి ప్రేయూప్రజయా భువనే శోచేష్ట ॥ వరో, ఇహప్రియమితి ద్వేజ
 జేత్ ॥ ఇహప్రియం ప్రజయాతే సమృద్ధ్యతా మస్మిన్ గృహే గార్హ
 పత్యాయజాగృహే ॥ ఏనాపత్యా తన్వగ్ం సగంస్మజస్వాథా జీప్రి విదథ
 మావదాసి ॥ సుమజ్జలిరియం వధూరిమాగ్ం సమేతచశ్యత ॥ సాభాగ్య
 మస్యై దత్వా యాథాస్తం విపరీతన ॥ ఉభా వాచయచ్చత, ఆనక్షత్రే
 భ్యః ॥ ఉదితేషు నక్షత్రేషు, పాచీ ముదీచీనా దిశముపనిష్క్రమ్య ॥
 వరో భువక్షితిరితి భువం, సత్త్వయః పథమామి త్యరున్ధలిజ్చ నధూం

ప్రదర్శయేత్ || ధ్రువక్షితి ధ్రువయోని ధ్రువమసి ధ్రువస్థితమ్ । త్వం
 నక్షత్రాణాం మేధ్యసి సమాపాహి పుతన్యతః । సప్తవయః ప్రథమాం
 కృత్రికానా మరుగ్ధరిం యద్భువరాగ్ం హనిన్యః । షట్కృత్రికా ముఖ్య
 యోగం వహన్తియ మస్మాక మేధత్వప్తమి ॥ శ్లో॥ కశ్యపాత్రి రభర
 ద్వాజో విశ్వమిత్రాథ గారమః । వసిష్ఠో జమదగ్నిశ్చ సప్తైతేతు
 మహర్షయః । సప్తర్షి దేవతాభ్యో నమః, నమస్తారాభ్యోనా
 సమర్పయామి ॥

ప్రవేశచోమస్సమాప్తః

అథ, ఆగ్నేయస్థాలిపాకః.

పత్ని ముత్తరత ఉపవేశ్య, స్వయం దక్షిణత ఆసీనః ప్రాణానా
 యమ్య ॥ పూర్వోక్త.....శుభలిథా, ఏనాం వధూ మాగ్నేయేన
 స్థాలిపాకేన యాజయిష్యే । అగ్నయేజష్టం నిర్వపామి । అగ్నయే శ్వప్త
 కృతే జష్టం నిర్వపామి । అగ్నయే జష్టం సంవపామి । అగ్నయే స్విప్త
 కృతే జష్టం సంవపామి । అగ్నయే జష్టం ప్రోక్షామి । అగ్నయే సిప్త
 కృతే జష్టం ప్రోక్షామి । అగ్నయే జష్ట మధివపామి । అగ్నయే సిప్తకృతే
 జష్ట మధివపామి ॥ పత్న్యవహన్తి । వర స్తంబులా నాదాయ । నప్ర

హోమయతి । నప్సానయతి । నగాలయతి । క్షీరేభనతి త్యేకే । వరో
 జీవతంకుల చరుగ్శ్రప యత్వా । అభిఘార్య । ప్రాచీన ముదీచీనవో
 ద్వాస్య । పౌతిష్ఠిత మభిఘార్య । * అగ్నే రుపసమాధానా ద్వాజ్య
 భాగా నే । † స్రుచ్యుపస్తీర్య । చరువధ్యా ద్విరనదాయ (చరువధ్యా
 దజ్జవ్య పర్వమాత్రం హవి ర్మధ్యమానామికాజ్ఞుష్టై స్తిరశ్చీన మవదాయ
 పూర్వా థా ద్విలీయ మనూచీనం, పశ్చాథా త్రలీయ మనూచీనం
 పశ్చావ త్తినః) ‡ అభిఘార్య । హవిఃపౌత్యభి ఘారయతి । ఓం-అగ్నయే
 స్వాహా । ఇతి మధ్యేగ్నా జూహూతి । అగ్నయ ఇదంనమమ ॥ పున
 స్రుచ్యుపస్తీర్య । అ నూ చీ న ము త్ర రా థా త్సకృ త్స్విష్టకృతే
 వదాయ । ద్విరభిఘార్య । నహవిః పౌత్యభి ఘారయతి ॥ ఓం-అగ్నయే
 స్విష్టకృతే స్వాహా । ఇత్యుత్తరాథా పూర్వాథా జూహూతి । అగ్నయే
 స్విష్టకృత ఇదంనమమ ॥ ఇత్థ సన్న హ నా న్యద్భిస్సగ్ధ్ సౌశాక్యాగ్నా
 పౌహరతి । దుద్రాయ తన్విచరా యేదంనమమ । అ ప ణి ప స్పృశ్య ।
 అస్యకర్మణః సోమపౌతిష్ఠా సిద్ధ్యథాం, వృద్ధికామః జయాదినజాం

* శ్లో॥ పక్వహోమేషు సర్వత్ర తుల్యదా శ్రపయేద్ధవిః । శ్రపయిత్యాభి
 ఘార్యోద గుద్యాస్యా వ్యభిఘారయేత్ । సాకర్యా యాగ్నిరః
 పశ్చాద్ధవిరాజ్యంచ సాదయేత్ ॥

‡ సాత్ర ముఖాహుతిః ॥ తథా శ్లో॥ నా త్ర శమ్యాః పరిధ్యథా
 నచైవాగ్ని ముఖాహుతిః ॥

† శ్లో॥ కుక్కుటాండ పౌమాదస్తు పిండ ఇత్యభిధీయతే । అంగుష్ఠ పర్వ
 మాత్రంస్యా దవదాన మితిస్థితిః ॥

ప్రాజాపత్యాది హోమంకరిష్యే ॥ సృవేణాజ్య మాదాయ ॥ ప్రజాపతే
 నత్య ..... రయూగాగ్ స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదంనమమ ॥
 భూస్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదంనమమ ॥ భువస్వాహా ॥ వాయవ ఇదంన
 మమ ॥ సువస్వాహా ॥ సూర్యా యేదంనమమ ॥ యదస్యకర్తృణా ...
 కరోతుస్వాహా ॥ అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదంనమమ ॥ (లేపయోః ప్రస్త
 రవ త్తూష్టిమ్ ॥) దర్వా పరిధీననక్తి ॥ పాలోప్రాయుక్త దర్భాగ్ని
 దర్వా మభ్యజ్య ॥ సృవే, మధ్యమూలే అనక్తి ॥ మూలాంజనే దక్షిణం
 పాణి మధఃకుర్యాత్, ఏవంతిః ॥ కించిత్తృణ మపాదాయ ॥ పశ్చాత్తు
 నిధాయ ॥ పాణిభ్యాం దర్భా దర్వాం ప్రతిష్ఠాప్య ॥ సవ్యంనిరస్య ॥
 తిర్యంచం హస్తం ధారయత్ ॥ అగ్నిముద్భృత్య ॥ హుతదేవతా ఉద్దిశ్యా
 గ్నా ప్రహృత్య ॥ ప్రజాపతయ ఇదంనమమ ॥ ఇన్ద్రా యేదంనమమ ॥
 పునరుద్భృత్య ॥ మధ్యమం ప్రహృత్య ॥ అగ్నయ ఇదంనమమ ॥ సోమా
 యేదంనమమ ॥ అవశిష్ట ముద్భృత్య ॥ మూలం ప్రహృత్య ॥ అగ్నయ
 ఇదంనమమ ॥ అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదంనమమ ॥ ఇతి, తిరుద్భృత్య ॥
 తృణం ప్రహరతి ॥ తిస్తజాన్యా జ్ఞుశ్యాగ్నిం నిడిశ్య ॥ ఏతత్, ఏతత్,
 ఏతత్ ॥ అగ్నిమభి మస్త్ర్య ॥ భూమి ముపస్పృశేత్ ॥ మధ్యమ పరిధిం
 ప్రహరతి ॥ హస్తాభ్యాం ఇతరా యుగప త్రుహరత్ ॥ ఉత్తరాధ్య
 స్యాగ్ని మక్లారేషూ పోహతి ॥ పరధీ నభిమస్త్ర్య ॥ ఆఘార సమిధౌ
 ప్రహృత్య ॥ తనుభ్య ఇదంనమమ ॥ దర్వా మితర దర్వ్యాగ్ని మవధాయ ॥
 విశ్వా దేవానుద్దిశ్య సగ్ధస్రావే గాభి జహోతి, వసుభ్యా రుద్రేభ్య ఆది
 త్యేభ్య సగ్ధస్రావ భాగేభ్య ఇదంనమమ ॥ * అస్మిన్ప్రకృతే కర్మణీత్యాది

ప్రసేతా మోక్షగా స్తంకృత్వా । తేనసర్విష్కృతా హవిశ్చేషేణ దక్షిణతో
దర్శేషు నిష్ణంబ్రహ్మణం భోజయేత్ ॥ † వధూర్వరో ౭ పచితాయ
బ్రహ్మణాయ, ఋషభం దక్షిణాందద్యాత్ ॥

స్థాలీపాక స్సమూహః.

* శ్లో॥ దర్వామనక్త్య గ్రిమథేతర స్యాంమధ్యం సమూలం తిరిహాపి
వాద్యః । పక్షేద్విలీయే సకృదేవమూలం ద్వి లీ య దర్వామిత
రచ్చదర్వామ్ । అక్త్వో ప నీ యా క్త తృణనిధాయ దర్వాం
ప్రతిష్ఠాప్య కరద్వయేన । నిరస్తసవ్యః ప్రహరే త్రహృత్య త్రి
రత్రోచోద్ధృత్య తృణప్రహరః । నిదేశనం చాగ్న్యభి మస్త్ర
ణంచ భూమానివిష్టః పరిధి ప్రహరః । సంస్రావహూమాస్త
మమస్త్రకంస్యా త్పాత్రప్రియుక్తం తృణమత్రబహిః ॥

† బ్రహ్మణం, బ్రహ్మణమిత్యక్షణః । అపచితః, పూజ్యః ॥

శ్లో॥ రాత్రే భాగత్రయం కుర్యా ద్వాభాగా పూర్వవాసరే । శేషః
పరదినే ప్రోక్తః స్థాలీపాక ఋతేమృతే ॥ రాత్రింత్రేణా విభజ్య,
పూర్వభాగే, స్థాలీపాక మాపాసనంచకుర్యాత్ । ద్విలీయభాగే
స్థాలీపాకఏవ కార్యః, సత్వోపాసనమ్ ॥ తృతీయభాగే స్థాలీపాక
మపినకుర్యాత్ । తథాచోక్తం । శ్లో॥ త్రేణాకుర్యా ద్యామిసిం
పూర్వభాగే స్థాలీపాకో నిత్యయుక్తోద్విలీయే । స్థాలీపాకో
నైవనిత్య స్తుతీయే నైవస్థాలీపాక నిత్యేభవేతామ్ ॥ అత్రనిత్య
శబ్దబోపాసనపరః । తస్యాపి నిత్యత్వాత్ । అత్రకారికా స్తరమపి ।

శ్లో॥ త్రిభాగాయా స్త్రియామాయాః పూర్వయోరపి భాగయోః ।
స్థాలీపాకం ప్రకుర్వీతత్పతీయే విహితో నహితః । తస్య పరదినత్వా
దిత్యభిప్రాయః । తథా చోక్తం । శ్లో॥ భాగద్వయే వ్యతీతేషు
పరేద్యు స్సాయమేవతు । స్థాలీపాకః ప్రదోషాస్తే ముఖ్యకాలస్స
ఉచ్యతే । ఇతి ।

అథ జాపాననమ్

ఆచమ్య, పూర్వోక్తైః జ్ఞాన విశేషణ విశిష్టాయం శుభతిథౌ ।
 అనయా నవోదయా వద్వానహ మమాయష్కాభి వృద్ధ్యథాం,
 జపేనః పురస్కేయే । తేన యావత్తీవం హోష్యామి ॥ ఇత్యు
 త్తయో స్మృత్కృత్ । ఆచమ్య, పూర్వోక్త..... శుభతిథౌ, అనయా
 నవోదయా వద్వానహ, మమాయష్కాభి వృద్ధ్యథాం, సాయమాపానన
 హోమం తండులై హోకష్యామి ॥ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥ అగ్నిమిద్యాః
 త్రర్వానీ శృణ్వత్రయో ..... జాతవేనసేనమః॥ అదితేను
 మన్యస్వ...దేవనః త్రః ప్రసువః ఓం-అగ్నయేస్వాహా ॥ అగ్నయ
 ఇదంనమమ ॥ ఇతి, దేవతీథేః మధ్యేగ్నోజుహోతి ॥ ఓం అగ్నయే
 స్విష్టకృతేస్వాహా ॥ అగ్నయేస్విష్టకృతఇదంనమమ॥ ఇతి, దేవతీథేఃన,
 ఉత్తరాథేః పూర్వాథేః జుహోతి॥ ఇతిసాయమ్ ॥ ఓం సూర్యాయ
 స్వాహా ॥ సూర్యాయేదంనమమ॥ ఓంఅగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా ॥
 అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదంనమమ॥ ఇతిప్రాతః॥ ఆహుతి సంసర్గప్రాయ
 శ్చిత్తాథాం వనస్పతి హోమం జ్ఞురిష్యే ॥ యత్రవేత్థ వనస్పతే దేవాంతాం
 గుహ్యోనామాని । తత్రహుహ్వనిగామయ ॥ వనస్పతయ ఇదంనమమ ॥

. హస్తేనైతే ఆహుతి తండులైర్యవైర్యా జహయాత్ ॥

ఇతిహస్తాభ్యాం మధ్యేగ్న సమిధనిధాయ ॥ అదితేవ్యచుగ్ధస్థాః ...
 దేవసవిత్ ప్రాసావీః ॥ అగ్నేత్యన్వో అస్తమః । ఉతత్రాతా శివోభవ
 వహూభ్యః । తస్త్వాశోచిష్ట దీదివః । సుమ్నాయ నూనమీమహే సఖభ్యః ।
 వసు రగ్నిర్వసుశ్రీవాః । అచ్చానతీ ద్యుమత్రమో రయిన్ద్రాః । సహో
 బోధి శ్రుధీహవ మురుష్యాహో అఘాయత ససమస్మాత్ ॥ హోమసాద్గు
 ర్భ్యాథణం అనాజ్ఞాతలీయ మస్త్రజపం కరిష్యే ॥ అనాజ్ఞాతం యదా
 జ్ఞాతం యజ్ఞస్య క్రియతేమిథు । అగ్నే తదస్య కల్పయత్వగ్ం హివేత్థ
 యథా తథమ్ ॥ పురుషసమ్మితో యజ్ఞో యజ్ఞఃపురుష సమ్మితః । అగ్నే
 తదస్య కల్పయత్వగ్ం హివేత్థయథాతథమ్ ॥ యత్పాకత్రా మనసా దీన
 దత్తాన యజ్ఞస్య మన్వతేమరాసః । అగ్నిష్టదోరా క్రతువిద్విజానా
 యజ్ఞోదేవాగ్ం ఋతుశోయజాతి । అనేన సాయమాపాసన హోమేన
 భగవాన్సర్వాత్మకః సర్వం శ్రీయజ్ఞేవైర సుప్రీణాతు ॥ స్వస్తి శ్రద్ధాం
 మేధా మిత్యగ్ని ప్రాథకన నమస్కారం కుర్యాత్ ॥ స్వస్తి శ్రద్ధాం
 మేధాం యతఃప్రజ్ఞాం విద్యాంబుద్ధిం శ్రియంబలమ్ । ఆయుష్యం తేజ
 ఆరోగ్యం దేహిమే హవ్యవాహన । యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా
 తపోహోమ క్రియాదిషు । న్యూనం సంపూర్ణ తాయాతి సద్యోవందే
 హుతాశనమ్ ॥ మస్త్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం హుతాశనమ్ ।
 యద్ధుతస్తు మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ॥ చతుస్సాగర పర్యంతం
 గో బ్రాహ్మణ భ్య శ్శుభంభవతు ... .. ఆషేయ ప్రసరాన్విత,

గోత్రః, ఆపస్తమ్బ సూత్రః, కృష్ణ యజుర్శాఖాధ్యాయీ శర్మాహమ్నోభి
 అభినాదయే । బృహత్సమేతి మన్తేణ తిలకం ధారయేత్ । బృహ
 త్సమ ఉత్తరభృద్వృద్ధ పృష్ఠీయం తిష్ఠభాజ శ్శుభిత ముగ్రోదరమ్ ।
 ఇన్ద్రస్తోమేన పంచదశేన మధ్యమిదం వాతేన సగరేణరక్ష । † తతః, అగ్ని
 ప్రదక్షిణం కుర్యాత్ । (దినేదినే సాయంసూత్రకాలయో ర్బ్రహ్మదిపంచ
 పాలక దేవతాభ్యోనమః భ్యానాది మోడశోపచార పూజాంకుర్యాత్)
 యదహర్భార్యామావహతే, తిర్రాత్ర ముభయో రధశ్శయ్యా బ్రహ్మ
 చర్యం త్మారలవణమధుదంతధావనాంజనాభ్యంజనగంధపుష్ప తాంబూల
 ఖట్వాదిశయనస్మరణకీర్తనకేళిప్రేక్షణ గుహ్యాభాషణ సంకల్పాధ్యవసాయ
 క్రియానిర్వృతి రూపాష్టాబ్జమైశునవజామ్ । *

ఔపాసనం సమాప్తమ్.

సర్వత్ర స్వయం ప్రజ్వలితేగ్నో ఉద్దిప్యస్వ, మానోహిగంసీదితి,
 మంత్రాభ్యాం సమిధా వాదధ్యాత్ ।

† శ్లో॥ పూర్వభాగేతుమేధావీ దక్షిణా ౭౭ యుక్షయో భవేత్ ।

పశ్చిమేబుధసన్తాప ముత్తరం మరణం భువమ్ । గృహ్ణీయాన్మ
 ధ్యతోభస్మ ఆయుర్వృద్ధిదీనే దినే । జలసాయుక్త తిలకధార
 ణం నిష్ఫలంభవేత్ । ఆజ్య సంయుక్తం తిలకం పుత్ర దారాభి
 వృద్ధయే । భస్మ సన్ధారణం చైవ సమారోపణ పూర్వతః ।
 సమారోపణతఃపశ్చాద్ధారణం నిష్ఫలం భవేత్ ।

* శ్లో॥ స్మరణం కీర్తనంకేళిః ప్రేక్షణా గుహ్యాభాషణా ।

సజ్కల్పాధ్యవసాయశ్చ క్రియానిర్వృతిశేవచ ।

ఏతన్మైశునమష్టాబ్జం పంచదశమసీమిణా ।

అథ, గన్ధర్వ ప్రతిష్ఠాపనమ్.

తయోశ్చయ్యా మన్తరేణనైయ్యగ్నో ధౌమబరాశ్వత్థ స్తా జే
వ్యన్యతమః పురుషమాత్రో దంజోగన్ధలిస్తా వాసనా సూత్రేణవాపరివిత
స్తిష్ఠతి । తస్మిన్ విశ్వావసు గన్ధర్వం భావయేత్ ।

ఆచమ్య, పూర్వోక్తైవజ్ఞుణవిశేషణ .... శుభతిథౌ, అనయా
నవోధయా వధ్వసహ మమాయుష్యాభి వృద్ధ్యథాం, దమ్పతి దీక్షా
సంరక్షణాథాం విశ్వావసు గన్ధర్వ ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే । గన్ధర్వో
విశ్వావసుః పర్యముష్టాత్స తిస్తోరాతీః పరిముషితోవస తస్మాత్తిస్తో
రాతీః క్రితస్సామోవసతి తేజేవా అబ్రువం స్త్రికామవై గన్ధర్వా
స్త్రియూనిష్క్రిణామేతి తేవాచగ్న్ప్రియ మకహాయనీ కృత్వా తయా
నరక్రీణ్ రాసరోహి దూపం కృత్వా గన్ధర్వేభ్యః । శ్లో॥ విశ్వావసాత్ర
గన్ధర్వ దండే రాత్రిత్రయవస । ఆవయోః పీఠి ముత్సాద్య రక్షమా
శుభలక్షణమ్ ॥ విశ్వావసు గన్ధర్వ ప్రతిష్ఠాపన ముహూర్త స్సముహూ
ర్తోస్తు । విశ్వాసు గన్ధప్రతిష్ఠాపన ముహూర్తకాలే సూర్యాదీనాం నవా
నాం గ్రహాణా మానుకూల్య ఫలసిద్ధిరస్తు । విశ్వావసు గన్ధర్వ రాజా
యనమః ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాంకుర్యాత్ । తతః,
ఆశీర్వాచనం ప్రాప్య । బ్రహ్మణా తోషయేత్ ।

సమాప్తమ్.

సరస్వతీ పూజా.

వివాహాది తృతీయదివసే, ప్రాతకాపాసనానంతరం బహిష్కాలాయాం,
వధూముతరతస్వయం దక్షిణతః ప్రాజ్ఞుభిషిపవిశ్య । తత్ర, నూతనవస్త్రేణ
మంటపమాసాద్య, తమపరి పంచపీఠ పరిమిత తుడులాన్నిధాయ ॥

ఆచమ్య- పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ అనయాననోధయా వధ్వా
సహమనూయుష్యాభి వృద్ధ్యథం వివాహ తృతీయదివసే మహదాశీర్వ
చన సమయే సరస్వతీసహిత ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకపూజాఖ్యం కర్మ
కరిష్య మాణస్తదాచా నిర్వోఘ్నేన పరిసమాప్త్యథం శ్రీమహాగణాధి
పతి పూజాంకరిష్యే ॥ గణాధిపతి పూజాంకుర్యాత్ ॥ ఆచమ్య
పూర్వోక్త... శుభతిథౌ దమ్పత్యోః ఆయుర్వర్ధ్యాయ శోబలాభి వృద్ధ్య
థం వివాహతృతీయ దివసే మహదాశీర్వచన సమయే సరస్వతీ సహిత
ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలకా వాహనంకరిష్యే ॥ ఫల పుష్పాక్షత హిరణ్యా
నిగృహీత్వా ॥ పానోదేవీ సరస్వతీవాజే భిర్వాజసేవతీ ॥ ధీనామవిత్త్య
వతు ॥ సరస్వతీ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥ తతః,
ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలకా వాహనంకృత్వా, తదజ్ఞస్థానప్రతిష్ఠాది పోషశోప
చారపూజాంకుర్యాత్ ॥ తతః, గంధపుష్పాక్షత సదక్షిణతాంబూల వస్త్రా
దికం శంకరాచార్యాయ, బృహస్పతయేచదద్యాత్ ॥

శంకరాచార్యపూజా.

ఆచార్య నిక్షిప్తంబ్రాహ్మణం, గంధపుష్పాక్షతై రలబ్ధుత్వ ॥
ఓమ్, నకర్మణా నప్రజయా ధనేన త్యాగేనైకే అమృతత్వ మాప్నోతు ॥

పశే¹ణ²నా³కం⁴ ని⁵హితం⁶ గుహ⁷యాం⁸ వి⁹భా¹⁰జదే¹¹త ద్య¹²తయో¹³ వి¹⁴శ¹⁵న్తి¹⁶ । వే¹⁷దా¹⁸
 న¹⁹వి²⁰క్షా²¹న²² సు²³ని²⁴శ్చై²⁵తా²⁶థా²⁷ స²⁸న్యా²⁹సయో³⁰గా ద్య³¹తయశ్శు³²ద్ధ³³ స³⁴త్వా³⁵ః । తే³⁶బ్ర³⁷
 హ్మ³⁸లో³⁹కే⁴⁰తు ప⁴¹రా⁴²న⁴³కా⁴⁴లే ప⁴⁵రా⁴⁶మృ⁴⁷తా త్ప⁴⁸రి⁴⁹ము⁵⁰చ్య⁵¹న్తి⁵²స⁵³త్వే⁵⁴ । ద⁵⁵హ్నా⁵⁶ం⁵⁷వి⁵⁸
 చా⁵⁹పం ప⁶⁰ర⁶¹మే⁶²శ్శ⁶³భూ⁶⁴తం య⁶⁵త్పూ⁶⁶డ⁶⁷రీ⁶⁸కం పు⁶⁹ర⁷⁰మ⁷¹ధ్య⁷²స్థ⁷³స్థ⁷⁴మ్ । త⁷⁵తా⁷⁶పి⁷⁷ద⁷⁸
 హ్నం గ⁷⁹గ⁸⁰సం⁸¹వి⁸²శో⁸³క⁸⁴ స్త⁸⁵స్మి⁸⁶న్య⁸⁷ద⁸⁸న్త⁸⁹ స⁹⁰మ⁹¹పా⁹²సి త⁹³వ్య⁹⁴మ్ । యో⁹⁵వే⁹⁶దా⁹⁷దా⁹⁸
 న్య⁹⁹రః¹⁰⁰ప్రా¹⁰¹క్తో¹⁰² వే¹⁰³దా¹⁰⁴న్తే¹⁰⁵చ ప¹⁰⁶రి¹⁰⁷ష్ఠి¹⁰⁸తః । త¹⁰⁹స్య¹¹⁰ప్ర¹¹¹కృ¹¹²తీ¹¹³న¹¹⁴స్య¹¹⁵ యః¹¹⁶ ప¹¹⁷ర¹¹⁸స్స¹¹⁹
 మ¹²⁰పే¹²¹శ్వ¹²²రః । - వర¹²³పి¹²⁴త్రా, వెంకటకృష్ణయాభ్యేన, అనయో ర్వధూవర
 యో ర్వివాహ మహోత్సవే, శ్రీ జగద్గురు శంకరాచార్య స్వామినం
 నమస్కృత్య, సమర్పితం, సదక్షిణ తాంబూలమ్ ।

బృహస్పతి పూజా.

బృహస్పతిం, గంధపుష్పాక్షతై రలంకృత్య । ఓమ్, బృహస్పతే
 స¹వి²త³ర్భో⁴ధ⁵ యై⁶నగ్ం⁷ సగ్ం⁸ శి⁹తం చి¹⁰భ్న¹¹న్త¹²రాగ్ం¹³ సగ్ం¹⁴శి¹⁵శా¹⁶ధి । వ¹⁷ర¹⁸యై¹⁹నం
 మ²⁰హా²¹తే సా²²భ²³గా²⁴య²⁵ వి²⁶శ్వ²⁷ప²⁸న్త²⁹ మ³⁰ ను³¹ మ³² న³³ న్తు³⁴ దే³⁵వాః । - కన్యాపి³⁶త్రా,
 లక్ష్మీనారాయణాభ్యేన, అనయో ర్వధూవర యో ర్వివాహ మహో
 త్సవే, బృహస్పతిం నమస్కృత్య, సమర్పితం సదక్షిణ తాంబూలమ్ ।

సభాపూజా, మతత్రయ తాంబూలాని

సర్వేపాంమహాజనానాం శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపాణాం బ్రహ్మణానాం
సర్వత్ర ఇమాన్యాసనాని । సుఖాసనాని । సర్వైర్దైవేణః క్రియతామ్ ।

ఓం శత్రా । ప్రాప్నువన్తుభవన్తః । ప్రాప్నువామ ॥ ఓం అర్చితప్రార్చిత...
క్షుప్తస్వర్చిత ॥ గన్తద్వారాం ... .. హృదయే శ్రియమ్ ॥ ఆయనతే ...

గృహాక్షమే । సభాయైనమః గన్ధాక్షతా సమర్పయామి ॥ హిరణ్య
రూప్రస్సహిరణ్య... .. దదత్వన్నమస్మై ॥ అత్రేవేదికాస్థితానేక విద్య
స్మహాజనేభ్యః, అనేక సువర్ణపుష్పాః । సుపుష్పాః । సకలారాధనైస్స
ర్చితమస్తు । అగ్నిరగ్రేపథమోదేవతానామ్ । సంయాతానాముత్తమో
విష్ణురాసీత్ । యజమానాయ పరిగృహ్యదేవతా । దీక్షయేదగ్ం హవి
రాగచ్ఛతస్మః । అగ్నిశ్చవిష్ణోతప ఉత్తమముహా । దీక్షాపాలేభ్యోవన
తగ్ంహిశక్తా । విశ్వేదేవైర్వర్జితైస్సంవిదానా । దీక్షామస్మైయజ
మానాయధతమ్ ॥ త్రీణి త్రీణి వై దేవానామృద్ధాని । త్రీణి ఛన్దాగ్ం
త్రీణి సవనాని । త్రీయక్షమేలోకాః । ఋధ్యామేవ తద్వీర్యసహ లోకేషు
పరితిష్ఠతి ॥ కన్యాపితౄ, లక్ష్మీనారాయణాభ్యేన, వరపితౄ, వెంకట

కృష్ణయాభ్యేనచ, అనయోర్వ ధూవరయో ర్వివాహః మహాత్మనే,
అస్మిన్ధుదసి, మతర్యయ విశిష్టా బ్రాహ్మణా న్నమస్కృత్య, సమర్పితాని
సదక్షిణ తాంబూలాని || తతః, మహాదాశీర్వచనం ప్రాప్య, బ్రాహ్మణా
తోషయేత్ || పునఃపూజా మంటపో ద్వసనంచ కుర్యాత్ ||

సమాప్తమ్.

గర్భర్వో ద్వాసనమ్.

వినాహాది, చతుర్థ్యా మపరరాత్రే, వధూముత్తరత స్వయం
దక్షిణత ఆసీనః ప్రాణానాయమ్య, పూర్వోక్త... శుభతిథా, అనయా
నవోధయా వధ్వాసహ మమాయుష్యాభి వృద్ధ్యథాం, విశ్వావసు గర్భ
ర్వదేవతా ముద్దిశ్య విశ్వావసు గర్భర్వదేవతా ప్రీత్యథాం, విశ్వావసు
గర్భర్వ పూజాంకరిష్యే । విశ్వావసు గర్భర్వ దేవతాభ్యవము థ్యానా
వాహనాది పోషణోపచార పూజాంకుర్యాత్ । (తంచతుర్థ్యా మపర
రాత్ర) ఉదీర్వాతఞ్చిద్యాభ్యాం దండముత్థాప్య॥ ఉదీర్వాతోవిశ్వావసో
నమసేదా మహేత్వా । అన్యమిచ్ఛ పృథ్వ్యగ్ం సంచాయాం పత్య
సృజ॥ ఉదీర్వాతః ప రి వ త్రి షేషా విశ్వావసుం నమసా గీర్భిరీర్ట్వే ।
అన్యమిచ్ఛ పితృషదం వ్యక్తాగ్ం సతేభాగో జనుషాతస్యవిద్ధి । దండం
ప్రహర్య । శయనాదన్యత్ర నిదధాతి ॥

అథ, శేష హేలూమః.

వధూవరౌ దణోక్షీ త్రరా పుపవిశతః ప్రాణానాయమ్య, పూర్వోక్త
 శుభతిథౌ, అనయా నహోదయా, వధ్వసహ మమాయమ్యాభి పృథ్వీ
 ధణం, వివాహ శేష హేలూమాఖ్యం కర్మకరిష్యే । అగ్నే రుపసమా
 ధానా ద్యాజ్యభాగాస్తే । అన్వారథాయా మగ్నేప్రాయశ్చిత్తతి పృతి
 మస్త్రగ్ం సప్తాజ్యహుతి జాహుయాత్ । ఏకమ్, ద్వే, త్రిణి, చత్వారి ।
 అగ్నే ప్రాయశ్చిత్తేత్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తిరసి బ్రహ్మణస్తే నాథ
 కామః, ప్రపద్యే యాస్యాంపతిః, తనూః, ప్రజాః, పశుః, లక్ష్మీః
 జరః, మన్యైతాం కృణోమిస్వాహా । అగ్నయ ఇదం నమమ । నాయో
 ప్రాయశ్చిత్తేత్వం... కృణోమి స్వాహా । వాయవ ఇదం నమమ । ఆదిత్య
 ప్రాయశ్చిత్తేత్వం ... కృణోమి స్వాహా । ఆదిత్యా యేదం నమమ ।
 ప్రజాపతేప్రాయశ్చిత్తేత్వం ... కృణోమి స్వాహా । ప్రజా పతయ
 ఇదం నమమ । ప్రసవశ్చ పయామశ్చ కాట
 శ్చార్ణవశ్చ ధర్మశ్చ ద్రవిణాచ భగత్తానరుశ్చ సిన్ధుశ్చ సముద్రశ్చ
 సరస్వాగుశ్చ విశ్వవ్యాచాశ్చ కేయదిష్టా యశ్చనోద్వష్టి రమేషాం
 ఆమేభ దధ్మస్వాహా । ప్రసవాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం నమమ ।

మధుశ్చ మాధవశ్చ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ నభశ్చ నభస్యశ్చేష శ్చోజశ్చ
 సహశ్చ సహస్యశ్చ తపశ్చ తపస్యశ్చ తేయంద్విష్టో యశ్చనోద్వేష్టి
 తమేషాం జమ్భే దద్ధస్వాహాః । మధ్యాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదంనమమ ।
 చిత్తంచ చిత్తిశ్చాకూతంచాకూతి శ్చాక్షిత్రంచాక్షీతీశ్చ విజ్ఞాతంచ విజ్ఞా
 నంచ నామచక్రీతుశ్చ దశశ్చ పూర్ణమానశ్చ తేయంద్విష్టో యశ్చ
 నోద్వేష్టి తమేషాం జమ్భే దద్ధస్వాహాః । చిత్తాదిభ్యో దేవతాభ్య
 ఇదంనమమ । ఇథ్మనన్నహనా న్యద్భిస్సుగ్ సుశ్యాగ్నో పహరతి ।
 దుద్రాయ తన్నిచరా యేదంనమమ । అప ఉ ప స్పృశ్య । అస్యకర్మణః
 హోమప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యథాం వృద్ధికామః జయాది హోమంకరిష్యే ।
 జయాది బ్రహ్మ విసర్జనాన్తే । అపరేణాగ్నిం ప్రాచీం నధూ ముపవేశ్య ।
 తస్యాశ్శిరస్యాజ్య తేషాద్వాహృతిభి రోంకార చతుర్థాభి స్స్వయంతిష్ఠ
 న్నిసయేత్ । భూస్వాహా భువస్వాహా సువస్వాహూగ్ స్వాహాః ।
 అపశ్యన్వేతి వధూర్వర మీక్షేత । అపశ్యన్వా మనసా చేకితానం తప
 సోజాతం తపసోవిభూతమ్ । ఇహప్రజా మిహరయిగ్ం రరాణః ప్రజా
 యస్యప్రజయా పుత్రకామః । ద్వితియా పశ్యన్వేతి వరోవధూమీక్షేత ।
 అపశ్యన్వా మనసా దీధ్యానాగ్ం స్వాహాం తనూగ్ం ముత్వియే నాథ
 నూనామ్ । ఉపమా ముచ్చాయంతిర్భూయాః ప్రజాయస్య ప్రజయా

పుత్రకామే || దక్షిణత ఆసీ న స్వ వా మ క రేణ వధూం స్వహృదయ
 సమీప మాకృష్య, సమంజస్త్వి త్సుపాతాజ్యశేషం, దక్షిణ కరాజ్ఞ
 ఘ్నేన, స్వస్య హృదయ దేశే, అనామికయా వర్ణ్యా హృదయ దేశంచ,
 యుగపత్నమృజ్య | సమంజస్తు విశ్వేదేవా స్సమాప్తోహృదయానినా |
 సంమాత రిత్వా సన్ధారా సముదేష్ట్ర దిదేష్టునా || ప్రజాపతే తస్యంమ
 ఇతి, తిస్తాజపేత్ | ప్రజాపతే తస్యంమేజుషస్వ త్వష్టదేవేభి స్సహసామ
 ఇన్ద్ర | విశ్వేదేవై రాతిభిస్సగ్ం రరాణఃపుగ్ంసాం బహూనాం మా
 తరస్యామ | ఆనఃప్రజాం జనయతు ప్రజాపతి రాజరసాయ సమనక్వ
 ర్యమా | అదుర్గజ్ఞః పతిలోక మానిశ శన్నోభవ ద్విపదేశం చతు
 ష్పదే | తామ్నూషం చ్చివతమా మేరయస్వ యస్యాంబీజం మనుష్యా
 వపన్తి | మానఉయా ఉశతి వి స్రయా తే యస్యా ముశన్తఃప్రహరా
 మశేఫమ్ | ఆచమ్య | పూర్వోక్త... శుభతి థా, అనయా నవోధయా
 వర్ణాసహ మమాయుష్యాభి వృద్ధ్యథం, వివాహ శేషహామాజ్ఞ అను
 రాగ సమావేశన మంత్రబహుకరిష్యే | ఉత్తరోవరః | నారికేళ ఫలపుష్ప
 తాంబూలహిరణ్యాక్షతాగృహీత్వా | ఆరోహణమిత్థమనవాక శేషగ్ం
 సమావేశనే జపేత్ | అన్యోవైనా మభిచుస్త్ర యేత | ఆరోహిణ్యారు
 ముపబర్హ స్వబ్రాహ్మ పరిష్కజస్వ జాయాగ్ం సుమనస్య మానః |
 తస్యాంపుష్యతం మిథునానయోనిబుష్పిం ప్రజాంజనయంతౌ సకే

తనా । అర్చయాః క్షాంత్రామనత్పురుషం పురుషేణ శక్తః । తదేతా
 మిథునానయోనీ ప్రజయామృతే నేహగచ్ఛతమ్ । అహంగర్భ మదధా
 మోమధీ వ్యహం విశ్వే ము భవనే వ్యస్తః । అహంప్రజా అజనయం
 పితౄణా మనాంజనిభ్యో అపరీషు పుత్రాః । పుత్రిణే మా కుమారిణా
 విశ్వమాయు ర్వ్యశ్నుతమ్ । ఉభా హిరణ్యవేశసా వీతిహోత్రా కృత
 ద్వసూ । దశస్యంత్యా మృతాయ కగ్ం శమూఢోరో మశగ్ంహఢో
 దేవేషు కృణుతోమహః । యథాస్థాన ముపవిశ్య । అనురాగ సమావేశన
 మంత్రోజప ము హూర్త స్సుముహూర్తోస్తు । అనురాగ సమావేశన
 మంత్రోజప ము హూర్త కా లే సూర్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణా
 మానుకూల్య ఫలసిద్ధిరస్తు । అనురాగ సమావేశన మంత్రోజపాజ్ఞత్యేన,
 సత్సంతాన సా భాగ్యా భివృద్ధ్య థం బ హుసు పుత్రా
 వా వ్య థం, ఫలప్రదానానికరిష్యే । మాసిమాసి పృష్ఠాన్యు
 పయన్తి మాసిమాస్యతి గ్రాహ్యగృహ్యనే మాసిమాస్యేవ వీర్యంద
 ధతి మాసాంపరిష్కిత్యా ఉపరిష్టాన్మాసాం పృష్ఠాన్యు పయన్తి తస్మా
 దుపరిష్టా దోషధయః ఫలుగృహ్యన్తి । యాః ఫలినిర్యాఅఫలా ... త్వగ్ం
 హాసః । శ్లోః ఫలు మనోరథఫలం ప్రదదాతి సదాన్యకాం । పుత్రౌ పౌ
 త్రాభి వద్ధించ శ్రియం పుష్టిం ప్రయచ్ఛమే । ఇదంఫలం సతాంబూలం
 సదక్షిణాగం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ । తతః, మంటపస్థిత దేవతా

పూజాంకరిష్యే । మంటపస్థిత దేవతాభ్యో నమః । భాగనాది శోడశోప
 చార పూజా మన్నిప్రసక్తి దోద్వాననాని కుర్యాత్ । తతః, కంకణ
 విమోచనంకరిష్యే । కంకణోన కంకణోతో సత్తీవకంకణః । ద్వావితి
 పుష్టి ఇతిన్యాః దృష్టాల్లిప్సత ॥ శ్లో॥ కంకణం మోచయామ్యద్య
 రక్షాస్మిన్నకదాచన । మయిరక్షాం స్థిరాంబధ్యా దేవత్యం గచ్ఛకంకణః ।
 కంకణ విమోచనముపూర్త స్సుముపూర్తోస్తు । కంకణ విమోచన ము
 పూర్తకాలే సూర్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణా మానుకూల్య ఫలసిద్ధి
 ర్భస్తు । తతః, ఆశీర్వాచనంప్రాప్య ।

శేష హోమస్సమాప్తః.

అథ, నాకబలిః.

అథాతో నాకబలివిధిం వ్యాఖ్యాస్యమః । వివాహ చతుర్థాన్యో
 శ్చోభాతే బంధుభిస్సహ దంపతీ అభ్య జ్ఞస్నానం కుర్యాత్ । వరః
 ప్రాతరాపాసనం కృత్వా, గృహమధ్యే హస్తద్వయ మాత్రం చతురశ్ర
 భూమిం గౌరవర్ణం మృణ్మయే నానులిప్య । పంచవర్ణ తండులచూర్తై
 శ్చతురశ్రం పుష్కరాకారం లిఖత్వా । దక్షిణోత్తరయో ర్లవణఖల్వై
 ర్గజైలిఖత్వా । పుష్కరమధ్యే ఇన్ద్రాగ్నేం తమత్తరతో శారీంచ పృథి
 ష్టాప్య । ప్రాగ్భాగే పూర్ణకలశద్వయ మాయుధంచ నిధాయ । చతుర్దిక్కు
 ల్లియస్త్రింశ న్నాకబలి మృణ్మయ పాత్రాణి నిధాయ । సర్వతస్త్తు
 నావేష్వ్య । ల్లియస్త్రింశ ద్వీపసహిత కాంస్య పాత్రద్వయం సువాసన్యా
 గృహీత్వా । తత్పురతో వృద్ధసువాసినీ హరిద్రోద కుంభం గృహీత్వా ।

యాజ్ఞక ఆయుధేనసహ దంపతి పురస్సరం మమాగ్నే నాకసద్భి రిన్ద్రా
 య రాక్షేతి ప్రదక్షిణత్రయం కుర్యాత్ । మ మా గ్నే వరో విహవే
 వ్యస్తు వయం త్వేంధానా స్తనువం పుషేను । మహ్యంనమంతా ప్రదిశ
 శ్చతస్ర స్వయాభ్యక్షేణ పృతనాజయేమ । మచుదేవా విహవేసన్తు సర్వ
 ఇన్ద్రావనో మరుతో విష్ణురగ్నిః । మ మా న రి క్ష ము రు గోపమస్తు
 మహ్యం వారఃపవతాం కామేత్స్యిన్ । మయిదేవా దగ్నిణ మామజ
 న్తాం మయాశీరస్తు మయి దేవసూతిః । దైవ్యా హోతా రావనిష వ
 పూర్వే రిష్టాస్సామ తనువా స్తువిరా । మహ్యంయజన్తు మచుయాని
 హవ్యాకూతి స్సర్వా మనసామే ఆస్తు । ఏనోమానిగాం కతమచ్చనా
 హం విశ్వేదేవాసో అ ధి వో చ తామే । దేవీష్వదుర్వ రురుణాకృణోత
 విశ్వేదేవాస ఇహవీర యభవమ్ । మాహస్మహి ప్రజయా మాతనూభి
 ర్మారథామ ద్విష్వతే సోమరాజా । అగ్నిర్మన్యూ వరినుద స్పరస్తా
 దదత్తోగోపా పరిపాహి న భవమ్ । ప్రత్యంహోయన్తు నిగుతః పునస్తేమే
 హేంద్రం ప్రబుధావినోత్ । ధాతాధాత్వణాంభవనస్యయస్పతిర్దేవగ్ం
 నవికార మభిమాతి హేహమ్ । ఇ మం యిజ్ఞ మశ్వినోథా బృహస్పతి
 ర్దేవాహన్తు యజమాన స్య ధా త్ । ఉరువ్యచానో మహిషశ్శర్మ

యగంస దస్మిన్మావే పురుషూతః పురుషుః । సనః ప్రజాయై హర్యశ్వ
 మృడయేన్ద్రమా నోరీయో మాపరాదాః । యేనస్సపత్నా అపతేభవ
 స్సైన్ద్రాగ్నిత్యా మవబాధా మహేతాః । వసవోరుద్రా ఆదిత్యా ఉప
 రిస్పృశం మోగ్గంచేతర మధిరాజ మకంఠాః । ఆర్వాంచమిన్ద్ర మముతో
 హవామహే యోగో జద్ధ నజదశ్వ జద్యః । ఇమంనోయజ్ఞం విహవే
 జషస్తాస్య కుర్మోహరిహో మేదినంతా ॥ అగ్నిదేవతా వాతోదేవతా
 సూర్యోదేవతా చంద్రమాదేవతా వసవోదేవతా రుద్రాదేవతా దిత్యాదే
 వతా విశ్వేదేవా దేవతా మరుతో దేవతా బృహస్పతి దేవతేన్ద్రో
 దేవతా వరుణో దేవతా మూర్ధాసిరా ధృవాసిధరుగా యస్త్రస్యసి యమి
 త్రిషే త్వోజేత్వా కృష్యేత్వా షేమాయత్వా యస్త్రీరా ధృవాసి
 ధరణీ ధర్మస్యసి ధర్మిత్వా యషేత్వా వర్చసే క్షేజసేత్వా బలాయత్వా ॥
 నాకసద్భిర్వై దేవాస్సువర్గం లోకమాయ నన్నా కసదా న్నాకసత్వం
 యన్నాకసద ఉపదధాతి నాకసద్భి రేవతద్యజమాన స్సువర్గం లోకమేతి
 సువర్గోవై లోకోనాకో యస్యైతా ఉపధీయన్తే నాస్మా అకంభవతి
 యజమానాయ తనంవై నాకసదో యన్నాకసద ఉపదధా త్యాయతన
 మేవ తద్యజమానః కురుతే పృష్ఠానాంవా ఏతలేజస్సుమ్భుతం యన్నా

కసదో యన్నాకసదః । ఇన్ద్రాయరాజే నూకరో వరుణాయరాజే కృష్ణో
 యమాయరాజే ఋశ్యఋషభాయ రాజే గవయశ్శామూలాయ రాజే
 గౌరఃపురుష రాజాయ మర్కటః క్షిప్రేత్యేనస్య న రికా నీలబ్ధిః క్రిమి
 సోమస్య రాజః కులుజస్సిన్ధో శ్చిగంశు మారో హిమవతో హస్తీ ॥
 తతః, దక్షిణ గజస్యపరివధూ ర్వరఉత్తర గజస్యపరిచ తిష్ఠేతామ్,
 పరస్పరం గజవిషయక సంభాషణా త్రివారం కుర్యాత్ ॥ ప్రాక్తిష్ఠత్యా
 దధతి త్యనువాకేన సర్వతో చతుర్దిక్షు నాక దేవతాభ్యో బలిం హరి
 నోదక పురస్సరం విస్మజేత్ ॥ ప్రాక్తిష్ఠత్యా దధతి పూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రో
 దేవతా । ఇన్ద్రప్రసాదా ద్రాజ్యాభి వర్ధన మశ్నుతే । తేన ప్రాచీం దిశం
 జయతి ॥ తందక్షిణా పరివహన్తి దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతా । యమ
 ప్రసాదా దాయుష్యాభి వర్ధన మశ్నుతే । తేన దక్షిణాం దిశంజయతి ॥
 తుపశ్త్యంచ మావర్తయన్తి పశ్చిమీం దిగ్భాగే వరుణో దేవతా । వరుణ
 ప్రసాదా త్పుత్ర పౌత్రాభి వర్ధన మశ్నుతే । తేన పశ్చిమీం దిశంజయతి ॥
 తముదీచీ తిష్ఠత్యుపావహరం త్యుదీచీదిగ్భాగే కుబేరో దేవతా । కుబేర
 ప్రసాదా ధనధాన్యాభి వర్ధన మశ్నుతే । తేనోదీచీం దిశంజయతి ॥ సర్వ
 దిగ్భాగే బ్రహ్మ దేవతా । బ్రహ్మణ ప్రసాదా చ్చతుక్షయం మృత్యో
 ర్జయ మశ్నుతే । తేనోర్ధ్వాం దిశంజయతి ॥ సోమేనరాజ్ఞా సర్వా దిశో
 జయతి యవీవం వేద ॥ ప్రాగ్దక్షిణయోస్సర్వతో దీపాన్నిధాయ । త్రయ
 స్త్రింశదన్నకబర్హా సర్వతో నిధాయ, పశ్చిమదిక్తన్త మాయుధేనభిత్వా ।

ఉభావపి దక్షిణపాద నిధాన పూర్వకం పుష్క-రమధ్యే స్రాజ్జుఖ ఉప
విశ్య । ఆచమ్య పూర్వోక్త... శుభతిథౌ, దమ్పత్యోః ఆయుర్వరోఽ
యశో బలాభి వృద్ధ్యథాం, గౌరీ ఇద్వాగ్రీ సహిత నీలలోహిత పూజా
ఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణ సదృశత్వేన .... మహా జనైస్సహ కర్మణః
పుణ్యాహ వాచనంకరిష్యే । ఆదా, నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యథాం,
శ్రీమహా గణాధిపతి పూజాం కరిష్యే ॥ గణాధిపతి పూజాం కర్మణః
పుణ్యాహ వాచనంచ కుర్యాత్ । ఆచమ్య, పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ,
దమ్పత్యోః, ఆయుర్వరోఽయశో బలాభి వృద్ధ్యథాం, గౌరీ ఇద్వాగ్రీ
పూజాం కరిష్యే ॥ పూజాం కుర్యాత్ ॥ అతః కృతరాన్నం నివేదయేత్ ॥
దమ్పత్యో హ్నుతన వస్త్రాణి దద్యాత్ ॥ ఆచమ్య, పూర్వోక్త... ..
శుభతిథౌ, దమ్పత్యోః, ఆయుర్వరోఽయశో బలాభి వృద్ధ్యథాం, సమస్త
మజ్జలావాప్తిద్వారా, దీర్ఘసామజ్గల్యాభి వృద్ధ్యథాం, నీలలోహితపూజాం
కరిష్యే ॥ నీలలోహిత పూజాం కుర్యాత్ ॥ నీల లోహితేతి మస్త్రేణ,
కాచ, సువర్ణ, ముక్తా, ప్రవాళ, గ్రీధిత సూత్రవధూగ శీబిన్నయాత్ ।
నీలలోహితే భవతః కృత్యా సక్తిరవ్యజతే । ఏదన్తేనా జ్ఞాతయః పతి
ర్బంధేషు బధ్యతే ॥ శ్లోః । హేమకమ్మణి సంయుక్తం వారిద్రా లేపనం
శుభమ్ । ఇదంసూత్రం మయాధార్యం త్వంజీవ శరదాం శతమ్ ॥ నీలలో
హిత ధారణ ముహూర్త స్సుముహూర్తోస్తు, నీలలోహిత ధారణ ము
హూర్తకాలే, సూర్యాదీనాం, నవానాం, గ్రహాణా మానుకూల్య ఫల
సిద్ధిరస్తు । (అతః, గర్భాభాసం, యజ్ఞక ప్రయోజనాథాం, సంగృహీ

తమ్ ॥ నాత్రవిధిః ॥) ఆచమ్య, పూర్వోక్త... శుభతిథా, దంపత్యోః,
 ఆయుర్వర్షోయశో బలాభి వృద్ధిద్వారాసంభూతాన సాభాగ్యాభి వృద్ధ్య
 ఖణం, బహునుపుత్రా వాప్త్యఖణం ఫలప్రదానాని కరిష్యే ॥ ఫలప్రదా
 నాని దద్యాత్ ॥ ఆచమ్య, పూర్వోక్త .... శుభతిథా, దంపత్యోః
 ఆయుర్వర్షో యశోబలాభి వృద్ధిద్వారా వంశాభి వృద్ధ్యఖణం శూర్పవా
 యను కరిష్యే ॥ శ్లో ॥ వంశసాత్ర మిదందానం దాతృణాం వంశ వర్ధ
 నమ్ ॥ వంశస్య దీయతేదాన మతశ్చాస్తి ప్రియచ్ఛమే ॥ శూర్పవాయ
 నం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ ॥ ఇతి వధూస్వజనన్త్యై శూర్పవా
 యనం దద్యాత్ ॥ తతః, ఇన్ద్రాయ రాక్షేతి మన్తేణ ఇన్ద్రాణి ప్రాథమ్యే
 త్రిఃపదక్షిణం కుర్యాత్ ॥ ఇన్ద్రాయ రాక్షే..... హిమవతో హస్తీ ॥
 ఆచమ్య, పూర్వోక్త... శుభతిథా, దంపత్యోః, ఆయుర్వర్షో యశో
 బలాభి వృద్ధిద్వారా, సమస్త మజ్జణావాప్త్యఖణం వసంత మాధవ పూజాం
 కరిష్యే ॥ వసంత మాధవ దేవతాభ్యసము, ధ్యానాది షోడశోపచార
 పూజాంకుర్యాత్ ॥ అథ మాజ్ఞానమ్ ॥ వసంతే నరునా దేవాః ॥ వసవ
 స్త్రీవృతా స్తుతమ్ ॥ రథస్తరేణ తేజసా ॥ హవిరిన్ద్రే వయోదధుః ॥ గ్రి
 ష్మేణ దేవాఋతునా ॥ రుద్రాః పంచదశే స్తుతమ్ ॥ బృహతా యశసా
 బలమ్ ॥ హవిరిన్ద్రే వయోదధుః ॥ వర్షాధిక్ ఋతునాదిత్యాః ॥ సోమ
 సప్తదశే స్తుతమ్ ॥ వైశ్వానేన విశౌజసా ॥ హవిరిన్ద్రే వయోదధుః ॥
 శారదే నరునాదేవాః ॥ ఏకవింశ ఋభవస్తుతమ్ ॥ వైశ్వానేన శ్రియా

మ్రుముమ్ | హవిర్దేవీ వయోదధుః | హేమనై రునాదేవాః | మరుత
 ప్రాణశేస్తుతమ్ | బలేన శక్వరీస్సహః | హవిర్దేవీ వయోదధుః | శైశిశే
 యునా దేవాః | త్రియప్రిగ్ంశే మృతగ్స్తుతమ్ | సత్యేన రేవతిః క్ష
 త్రిమ్ | హవిర్దేవీ వయోదధుః | దేవస్యత్వా సవితుః పసవేన్వీనో ర్భా
 హుభ్యాం పూష్ణహస్తాభ్యాగ్ంసరస్వత్యై వాచో యను ర్యస్త్రే దాగ్నే
 స్తావీ సామ్రాజ్యే నాభిషింఛామిన్ద్రో స్యత్వా సామ్రాజ్యే నాభిషింఛామి
 భృహస్పతేస్తావీ సామ్రాజ్యే నాభిషింఛామి | తతః, పూర్ణ కలశద్వయే
 నువర్ణ రజలేనిధాయ | తదాతే, దమ్పతి అన్యోన్యం, యుగప ద్భుష్టి
 యారామ్ | శ్లో | దేవీన్ద్రాణి నమస్తుభ్యం దేవేన్ద్ర | ప్రియభామిని | వివా
 హం భాగ్య మారోగ్యం పుత్రపౌత్రాంశ్చ దేహిమే || ఇతి, తాభ్యాం
 వధూవరయో శ్చిరసి, సమ్మార్జనం కుర్యాత్ | ఎవంతిః | తతః, ఆశీర్వ
 చనం కుర్యా దిత్యాహ భగవా న్సోధాయనః ||

నాక బలి స్సమాప్తః.

మిథున విడియ మన్తః.

తల్పాకరి వరఃస్రాజ్మభో వధూఃప్రోజ్మభి ఉపవిశ్య | బన్ధుభ్యో
 మిథునవీటికా దద్యాతామ్ || తత్తోనుదేతాం ద్వంద్వవిన్దేన్ద్రా దేవతాశ్చ

స్త్రనే క్వంద్వంవై మిథునం తస్మాద్వంద్వన్నిధునం ప్రజాయతే ప్రజా
 త్రై ప్రజాయతే ప్రజయా పశుభి ర్యసంవేద । తతః, పరస్పరలక
 హస్తాద్గుహీత్వా నీటికాం న్యాయం ఖాదేత్ ।

కన్యాయా స్తద్బంధ్వధీన మన్తః.

శ్లో॥ అష్టవర్షా భవేత్కన్యా పుత్రవ త్పాలితా మయా । ఇదా
 నీం తవ దాస్యామి దత్తాంస్తే హేన పాలయ ॥ ౧ ॥ అష్టవర్షా...
 ఇదానీం తవపుత్రస్య దత్తాంస్తే హేన పాలయ ॥ ౨ ॥ అష్టవర్షా...
 ఇదానీం తవ పౌత్రస్య దత్తాంస్తే హేన పాలయ ॥ ౩ ॥ అష్టవర్షా...
 ఇదానీం తవభ్రాతృశ్చ దత్తాంస్తే హేన పాలయ ॥ ౪ ॥ ఇత్యాది తత్ర
 త్రైవిగృహీత్య సమయే పాత వినిమయఃకార్యః ।

మహా సంకల్పః.

అథానస్త వీర్యస్య శ్రీమదాది నారాయణస్యా చిన్మ్యాభియ
 మాణస్య, మహా జలౌఘస్యమధ్యే పరి భ్రమ మాగానా మనకకోటి
 బ్రహ్మాదానా మేక తమేవ్యక్తావ్యక్త మహాదహంకార పృథివ్యప్తేజో
 వాయుకాళా ద్యావౌ ధైరావృ తేస్మిన్మహతి బ్రహ్మాండఖండయోర్మధ్యే ।
 ఆధారత క్తి శ్రీమహర్ష వరాహ వైష్ణవానస్త నాగశేష తక్షకాష్ట దిగ్గ
 జోషా పరిత్యజే । అతల వితల సుతల తలాతల రసాతల మహాతల

ప్రియా । స్వామీ యామునజః పలాశసమిధః కుర్యాత్సదా మజ్గళమ్ ॥ ౨ ॥
భామోదక్షిణ దిక్ప్రకోణ నిలయో వింధ్యేశ్వరః ఖాదిర స్వామీ నృ
శ్చైక మేషయో స్ఫురగురు శ్చార్కశ్శశీ సాహృదః । జ్ఞోరిష్టత్రి ఫల
పదశ్చ వసుభా పుష్కర్యమా దేవతాభారద్వాజ కులోద్భవో రుణ
రుచిః కుర్యాత్సదా మజ్గళమ్ ॥ 3 ॥ సామ్యః పిత ఉదజ్జుఖ సమిద
పామార్గో తిగోత్రోద్భవో బాణేశా నదిశ స్సుహృదో విసితో వైరీన్దు
రస్యేసమాః । కన్యాయుగ్మ పతిర్దశాప్తక చతుష్షణ్ణేత్రగ శ్శోభనో విష్ణుర్వై
భగదైవతో మగధపః కుర్యాత్సదా మజ్గళమ్ ॥ ౪ ॥ జీవశ్చాంగిర గోత్ర
జో తరముఖో దీగోత్రరాశా స్థితః । పీతో శ్వేత సమిచ్చ సిన్ధుజనితః
కోదండ మీనాధిపః । సూర్యేన్దు క్షితిజప్రియో బుధసితో శత్రూ సమ
స్సూర్యజ స్సప్తాజ్ఞ ద్వికపంచగస్తు శుభదః కుర్యాత్సదా మజ్గళమ్ ॥ ౫ ॥
శుక్రోభార్గవ గోత్రజ సితనిభః పూర్వా ముఖః పూర్వా ది క్షుచాశ్రో
వృషభ స్తులాధిప మహా రాష్ట్రాధిపౌ దుంబరః । ఇన్ద్రాగ్రే మఘవాచ
సామ్యరవిజౌ త్రేర్క చంద్రావరీ । షట్పా భృద్దశవర్జితో భృగుసుతః
కుర్యాత్సదా మజ్గళమ్ ॥ ౬ ॥ మందఃకృష్ణ నిభస్తు పశ్చిమముఖ స్సారా
ష్టపః కాశ్యపో । నకేశో ఘటప స్సుహృద్భృథ భృగుర్వైరీం ద్వివ
త్మాసుతః । స్థానం పశ్చిమ దిక్ప్రజాపతి యమా దేవో ధనుస్తావసనం ।
షట్త్రిన్ధ శ్శుభకృచ్ఛమీ రవిసుతః కుర్యాత్సదా మజ్గళమ్ ॥ ౭ ॥ రాహు
స్సింహాశ దేశపో నిర్ముతిః కృష్ణాజ్ఞ శూర్పాసనో । యః పైతీనస గోత్రజో
స్యతుసమి ధూర్వాముఖం దక్షిణం । యస్సరోపే పృథిదైవతం నిర్ముతిః
ప్రత్యాఖ్య దేవస్సదా షట్త్రిన్ధ శ్శుభకృచ్ఛ సింహాకసుతః కుర్యాత్సదా
మజ్గళమ్ ॥ ౮ ॥ కేతుజ్ఞేమిని గోత్రజః కుశసమి ద్వాపయన్య కోణస్థిత
శ్చైత్రాజ్ఞ ద్వజలాంఛనోహి భగవాన్యోదక్షిణాశాముఖః । బ్రహ్మచైవతు
చిత్రగుప్తలధిపః ప్రత్యాధదేవస్సదా । షట్త్రిన్ధ
శ్శుభకృచ్ఛబర్జితః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ॥ ౯ ॥

పాతాళాఖ్య సప్తలోకానాముపరితలే । భువస్సువర్మహజానస్తపస్సత్య
మిత్యాధ్యావ్షడ్లోకానామభోభాగే । చక్రివాళ శైలమధ్యగత మహా
సుమేరోస్సహస్ర శిఖరానునర్తిని మహా నాళాయమాన ఫణిరాజ
రాజస్య శేషస్య సహస్ర ఫణామణి మండల ముడితే । ఐరావత పుండరీక
వామన కుముదాంజన పుష్పదంత సార్వభౌమ ప్రతీకాఖ్యాప్త దిగ్దన్తి
శుండా దండోత్తంభితే । అమరాన త్యశోకవ త్యంభోజవతీ రైవతీ సిద్ధవతీ
సాధ్యవతీ గాంధర్వవ త్యలకావత్యాది పుణ్యపురీ విరాజితే । ఇంద్రాగ్ని
యమ నిర్ఋతి వరుణ వాయు కుబే రైశానాష్ట దిక్పాలక పాలితే ।
మహేంద్ర మలయ, సహ్యా శుక్తి, మద్భక్షవ ద్వింధ్య, పారియాత్ర సప్త
కులాచల । మతల్లి, హిరణ్యశృంగ, మాల్య, వత్కిష్కిన్ధ ఋష్య శృంగ్ఖ్య
పంచ మహానగాధిష్ఠితే । రామ, శిబి, రత్తి, పృథు, మరు, ద్భగీరథా
నల్లి, శిశిబిందు గయాంబరీష, దిలీప, వృగ, భరత, యయాతి, మాం
ధాతృ, సుహోత్రాఖ్య ప్రోడశ మహారాజైః పరిపాలితే । కార్తవీర్య సగర
పురూరవ పురుకుత్స సల హరిశ్చంద్రాఖ్య షట్చక్రివర్తిభి రధిష్ఠితే ।
లజ్జవల్లకలిద్ధ కాశ్మీరకాంభోజసావీర సారాష్ట్రమహారాష్ట్ర మగధ మాళవ
నేపాల కేరళ చోళ సాంచాల గోళమళయాళ సింహళద్రావిడ ద్రావిడకర్ణాట
నాట కర్ణాట మరాట పానాట నాట పాండ్య పులిందాంధ్ర హళాణ
దశార్ణ భోజ కుక్కురు కురు గాంధార విదర్భ విదేహ బాహ్లిక బర్బర
కేకయ కోసల కున్తల కిరాత శూరసేన సేవన తుంకణ కొంకణ మళ్ళ్య
మద్ర పార్శ్వ ఘూర్జర యావన జాలాంధ్ర సాల్వచేడి సింధ్యవస్త్రా
ద్యనేక విశేష దేశభాషా భూమిపాల చిత్రితే । భాగీరథీ గౌతమీ నర్మదా
యమునా సరస్వతీ కృష్ణవేణీ బాహుదా భీమరథీ తుంగభద్రా కేరళా

మలాపహరీ కావేరీ కృతమాలా తామ్రవర్ణీ విశోకా కాశీ గండకీ విచి
 త్రోకా వసిష్ఠప్రవరా కాశ్యపీ సరయా సర్వసాపహా కుశావతీ ఫల్గునీ
 కరతోయా పుణ్యతా క్రణితా ద్యువక పుణ్యనదీ వనిత్రీతే । అశోకాధ్యా
 మధురా మాయా కాశీ కాంచీ అవంతికా । పురీచ్ఛారా వత్సాది పుణ్య
 పురీ విరాజితే । సగర గుల్మల స్వామి పుష్కరత్రయ సహిత శేషాచల
 శ్రీశైలాది పుణ్యచలా ధిష్ఠితే । జుబూష్ణక్ష శాల్మల కుశక్రాంచ శాక
 పుష్కరాఖ్య సప్తద్వీప దీపితే । భారత, కింపురు, షేలావృత, కురు,
 భద్రాశ్వక, హరి, హిరణ్మయ, కేతుమాలాఖ్య, నవనర్మార్జితే । ప్రత్యే
 కం నవసహస్ర యోజన విస్తృతే । ఇన్ద్ర, కశేరు, తామ్ర, గభస్తి, నాగ,
 సౌమ్య, గాన్ధర్వ, వారుణ, భరతేతి, నవఖండ ముండితే । దండక వింధ్యక
 చంపక బవరిక నైమిశ నవలను గుహ, దేవదారుక, శ్వేత, ద్వైతాఖ్య
 దశా రణ్యాయితే । లోకా లోకాచల వలయితే । అవతేక్షు సురాసర్పి
 ర్దధిక్షీర శుద్ధోద కార్ణవై సుప్తభి రుదధిభి ర్మండితే । పంచాశత్కోటి
 విస్తీర్ణ భూమండలే । లక్షయోజన విస్తీర్ణజంబూద్వీపే । భారతవర్షే । భరత
 ఖండే । మహామాన సరోరుహ అమరావతి శ్వేతముఖేత్యాది చిత్రకూట
 త్రికూట చంద్రద్రోణకూట చక్రవర్తాది శ్రీశైలకైలాసాదీనా ముషరి భూ
 మధ్యరేఖాయాః పూర్వదిగ్భాగే । వింధ్యస్యదక్షిణదిగ్భాగే । శ్రీశైలస్య
 ఈశాన్యప్రదేశే కృష్ణా కావేర్యోర్మధ్యదేశే । కాంచీమండలే సిన్ధోః పశ్చి
 మతటే । సమస్తదేవతా బ్రాహ్మణ హరిహర సన్నిధౌ । వివిధ సురతరుక్రీడా
 విరాజమాన దశదిశా బహుళ పరిమళ పటల భ్రమర ఘృకార నికర కవచ
 చిత్ర కలకంక కూజిత సనాథ కేకేకుల ముఖరీ కృత విజిత సారస్వతస్సనతరు
 మండే । అతులవిమల సత్కలభైరవ కల్పతరుచ్ఛాయా విన్యస్తదేదీప్యమాన

రత్నసింహ సనస్యోపది స్థితయస్త్ర రాశే శ్చతుర్దశ వర్ణవర్ణిత సహస్ర
 యోజనోన్నత విస్తారస్య పూర్వత శ్చేఖికృత ధ్వజ పతాకాయుత యో
 జనోన్నత కదంబ వృక్షదీపితస్య మందారస్య ప్రాంతే । అస్యశ్రీ జలద
 మధ్య మధ్యాసీనస్య శ్రీమతిక్షీర జలధిమధ్యే ధ్యాసిత భుజగభోగ
 పర్యంక వనజ నాభనాభీ సరోరుహ మధివసతో దేవతిర్యజ్జనుష్యాది
 సకల జగత్సృష్టి స్వాయిలో పరాభావ్యయ జీవినః । అద్యబ్రహ్మణః ద్వితీ
 యపరాభే పంచాశదాది వక్షేః ప్రథమమాసే ప్రథమపక్షే ప్రథమే
 హని ద్వితీయయామే తృతీయము హూర్తే త్రయోదశ ఘటికా ద్విచ
 త్వాంశ ద్విఘటికాగత ఏష్య ద్విఘటికాయాం । ప్రథమ ప్రాణాయామ
 కాలే । పార్థివకల్పా నక్షత్రకూర్మకల్ప బ్రహ్మకల్ప వరాహకల్ప శ్వేత
 వరాహకల్ప పశుకల్ప పాద్మకల్ప సావిత్ర్యాఖ్య నవకల్పానాం మధ్యే
 శ్వేతవరాహ కల్పే । స్వాయుభువ స్వాగోచి మత్తమ తామస రైవత
 చాక్షుష వైవస్వత సూర్యసావర్ణి అగ్నిసావర్ణి బ్రహ్మసావర్ణి రుద్రసావర్ణి
 దక్షసావర్ణి రాచ్య భాచ్యేతి చతుర్దశ మన్వంతరాణాం మధ్యే సప్తమే
 వైవస్వత మన్వంతరే । శ్రీమదాది విష్ణుర్మత్స్య కూర్మ వరాహ నారసింహ
 వామన భార్గవ రాఘవ కృష్ణ బౌద్ధ కల్కిదశావతారాణాం మధ్యే నవమే
 బౌద్ధావతారే । యుధిష్ఠిర విక్రమార్క శాలివాహన విజయాభినందన
 నాగాజ్ఞాన కలి వట్సుకానాం మధ్యే తృతీయే శాలివాహన శకే । ఇదాని
 మష్టావింశ నృహయగే । అష్టావింశ త్సహస్రాన్విత సప్తదశ లక్షాన్వితే
 కృతయుగే యాతే । వట్సనతి సహస్రాన్విత ద్వాదశ లక్షాబ్దే త్రేతాయుగే
 యాతే । చతుష్షష్ఠి సహస్రాన్విత అష్టలక్షాబ్దే ద్వాపర యుగే యాతే ।
 ద్వాత్రింశ త్సహస్రాన్విత చతుర్లక్షాబ్దే కలియుగే । ప్రథమపాదే । చాన్ద్రీ
 సౌరమాసేన ప్రథమాది షష్ఠి సువత్సరాణాం మధ్యే వర్తమాన సువ

త్వరే ఆయనే ఋతౌ మాసే పక్షే తిథౌ వాసర యుక్తాయా శుభన
 క్షత్రే శుభయోగే శుభకరణే సుముహూర్తే సులగ్నే ఏవంగుణ విశేషణ
 విశిష్టాయా శుభతిథౌ మమకుమార్యాః సమ్భూర్ణ వర్ష శతపర్యంతం
 దీర్ఘ సౌమజ్యల్యాభి వృద్ధ్యథాం గంగా వాలుకాభి స్సప్తర్షి మండల పర్య
 ంతం కృతరాశే ర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైక వాలుకా పక్షర్షక్రమేణ సర్వ
 రాశ్యపక్షర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాస సిద్ధ్యథాం । తిలై సూన్య
 మండల పర్యంతం కృతరాశే ర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైక తిలాపక్షర్ష క్రమేణ
 సర్వరాశ్యపక్షర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాస సిద్ధ్యథాం । యవై
 ర్గృహమండల పర్యంతం కృతరాశే ర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైక యవాప
 కర్ష క్రమేణ సర్వరాశ్యపక్షర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాస సిద్ధ్యథాం ।
 సర్వపై ర్భువమండల పర్యంతం కృతరాశే ర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైక
 పర్షపాపక్షర్షక్రమేణ సర్వరాశ్యపక్షర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాస
 సిద్ధ్యథాం । పంచాశద్గవ్యూతి గణనా సమ్మిత దేశే వృషలోమభి ర్మక్షత్ర
 మండలపర్యంతం కృతరాశే ర్వర్ష సహస్రావసానే ఏకైక లోమాపక్షర్షక్ర
 మేణ సర్వరాశ్యపక్షర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాస సిద్ధ్యథాం । త్రిగు
 ణీకృతా స్పిష్టోమాతి రాత్రా ప్రాయామ సానపన వాజవేయ పౌండరీ
 కాశ్య మేధాది శతక్రతు సంపూర్ణ సకల ఫలావాప్త్యథాం । మయాసహ
 దశపూర్వేషాం దశాపరేషాం మద్వంశ్యానాం మాతృవంశ్యానాం సర్వ
 షాం పితృణాం నరకాదుత్తీర్య శాశ్వత బ్రహ్మలోకే నివాస సిద్ధ్యథాం ।
 అనాద్య విద్యా వాసనయాస్మిక్ సంసారే విచిత్రాభివ్యచిత్రాసు నానా
 యోనిషు పునః పునరనేకథా జనిత్వా కేననా కర్మవిశేషేణ ఇదాసిం
 మనుష్యజన్మ విశేషం ప్రాప్తవతోఽస్మిన్వంశే జాతస్య గోత్రస్య నామ
 ధేయస్య మమ జన్మాభ్యాసాది జన్మప్రభృత్యేతత్తణ కర్యంతం మధ్యే

వర్తిని కాలే సంభావితానాం పాపానాం । వాక్పాణి పాద పాయూ
పథానాం కర్మేంద్రియాణాం । త్వక్పక్షుశ్రోత్ర జిహ్వ ఘ్రాణానాం
మూత్రానాం జ్ఞానేంద్రియాణాం । ఏతేషాం ప్రేరకస్యాన్తఃకరణై స్సగోచరై
స్సంబంధేనతి సంభావితానాం సకలపాపానాంచ నివృత్తిద్వారా శ్రీ పర
మేశ్వర ప్రీత్యర్థం, స్వగృహ్యోక్త ప్రకారేణ మత్స్యపురాణోక్త మోడశ
మహాదానాన్తర్వర్తి సాలంకృత కన్యాదానం సహిరణ్యోదక ధారా
పూర్వక మహంకరిష్యే ।

అత్ర శ్లోకాః.

శ్లో॥ మహాదానేషు యజ్ఞాదా ప్రాయశ్చిత్రేషు కర్మసు । కన్యాదానే
నదీన్నానే మహాసంకల్ప మాచరేత్ ॥ కించ ॥ కన్యాదానే నదీన్నానే
తులాదానాదిషు ద్విజః । ప్రాయశ్చిత్రేషు యజ్ఞాదా వ్రతాదిషు విశేషతః ।
ఏతదాదిషు సర్వత్ర మహాసంకల్ప మాదరాత్ । కృత్వా యత్కురుతే
కర్మ తదానం త్యాగకల్పతే ॥

నవగ్రహ మజ్జలాశాసనమ్.

శ్లో॥ భాస్వా కాశ్యప గోత్రజో రుణరుచి ర్యస్సింహపో ర్కస్స
మిత్ । షట్ప్రస్థా దశగ శ్చుభశ్చ శిగురూ భామ స్సఖాయ స్సదా ।
శత్రూ మందసితౌ కభిర్ణ జనప శ్చాగ్నిశ్వరా దేవతే మధ్యేవర్తుల పూర్వ
ద్గినికరః కుర్యాత్సదా మజ్జళమ్ ॥ ౧ ॥ చంద్రః కర్కటక ప్రభు స్సితనిభ
శ్చాత్రేయ గోత్రోద్భవ శ్చాగ్నే యశ్చ తురశ్చ వారుణముఖ శ్చాపా
హ్యుమా ధీశ్వరః । షట్పుష్టాగ్ని దక్షైకగ శ్చుభకరో నారిర్యుధార్కా